Ч. 113 (14.656). Львів, середа 26. травня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Плян евакуації добровольців з Еспанії та його слабі сторінки.

Підкомітет неінтервенції розглянув учора опрацьований експертами плян евакуації добровольців з Еспанії та рішив предложити його на пленарному засіданні комітету, що збереться завтра (в середу) і тоді предложать цей плян 27-ом урядам, які висловлять свою думку.

Плян евакуації нелегко здійснити. Перш за все

до цього необхідна згода і співпраця обох еспанських урядів.

Евакуація забрала би 3—4 місяці часу; на деякий час необхідний був би розем. Та акція коштувала би приблизно 1,000.000 фунтів.

Чималі труднощі насуває дефініція добровольців.

У цій справі експерти навіть не дійшли до порозуміння. Напр. большевики хотять під категорію добровольців підтягнути мавританських вояків з Марока, італійці зараховують туди політичних агітаторів.

Комітет неінтервенції заіменував би комісарів, які стверджувалиб ідентичність добровольців та ґуртувалиб їх у таборах близько морських пристаней або кордонів, відкіля вони відпливали би кораблями або відїздили би залізницею до своїх країв. Експерти не вирішили лише питання,

що робити з добровольцями, які не можуть вернутись до своїх держав.

Сесія Ліґи Націй.

Вчора пополудні почалася сесія Ліґи Націй. Хоча нема на ній абісинської делеґації Італія не вислала туди своїх представників. Напружені взаємини між Льондоном і Римом та факт, що абісинське питання ще до тепер не розвязане, витворили у Женеві важку атмосферу. Щоби не ускладнювати положення, а з другого боку, щоби не утруднювати праці льондонському комітетові неінтервенції, Льондон і Париж мабуть рішили не допустити до дискусії над скаргами валенсійського уряду.

У НАСВІТЛЕННІ ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

У французькій прилюдній опінії ця сесія Ліґи Націй не викликує більшого зацікавлення.

„Еко де Парі" уважає, що після всіх отих нарад і конференцій, які відбуватисьмуть у Женеві; не слід очікувати якихсь конкретних постанов. Женевські кореспонденти інших часописів заповідають, що дві головні справи, пануючі над теперішньою сесією, а саме скарга Валенсії й справа Абисинії не найдуть тепер жадної розвязки.

В політичних колах інформують, що підчас розмов, які перевів мін. Іден у Парижі з прем. Блюмом в часі переїзду через столицю Франції, устійнено, що не можна допустити в Женеві до ніякого кроку, який міг би ускладнити акцію льондонського комітету. Женевський кореспондент „Парі Суар" висловлює припущення, що скаргу валенсійського уряду спинять і всю ту справу покінчать резолюцією, яка би признала, що Рада Ліґи Націй очікує дальшого скріплення акції льондонського комітету неінтервенції, що змагає до евакуації чужинецьких добровольців з Еспанії.

Париська вистава вже відкрита.

Вчора (понеділок) в год. 18. президент Франції Лебрен відкрив міжнародню виставу сучасного мистецтва і техніки в Парижі. На відкритті були присутні представники чужих держав, високі комісарі вистави та 12.000 запрошених гостей. Від нинішнього дня вистава доступна для публики, але лише частинно, бо більша частина павільонів ще не викінчена.

У ПАРИЖІ НЕСПОКІЙНО.

В понеділок вечором у париській дільниці Сен Дені дійшло знову до сутички між членами „суспільної партії" і прихильниками „людового фронту". Трьох ранених перевезли до лічниці. Поліція розігнала демонстрантів.

НОВИЙ ПРАВИЙ ЩОДЕННИК.

В Парижі появилося перше число вечірнього щоденника „Ля Ліберте" (свобода) під редакцією Жака Доріо, голови „французької суспільної партії". Доріо заявляє, що його орган буде обстоювати співпрацю всіх протимарксівських партій, що хочуть створити „фронт свободи". Символічна назва щоденника, — пише Доріо, — буде єднати всіх французів, що не хочуть підлягати диктатурі Москви

Пакт неаґресії на Тихому Океані.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ВНЕСОК НА БРИТІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЯЛЬНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

На британській імперіяльній конференції, що тепер відбувається в Льондоні, премієр Австралії видвигнув проект пакту неаґресії на Тихому Океані.

Як подає аґенція Домеї, японська преса приняла цей проект дуже прихильно, мовляв: мир на Тихому Океані годі втримати без приязних відносин між Японією, Злученими Державами й Австралією. Займаючи таке становище у принципі, щоденник „Ашагі Шімбун" виступає проти всяких військових умов, що мають на меті запевнити мир. На думку того часопису конференція держав знад Тихого Океану повинна би занятись також питанням розподілу сирівців.

ЯПОНЦІ ХОТЯТЬ МАТИ НАЙСИЛЬНІШУ ПОВІТРЯНУ ФЛЬОТУ.

Міністр війни ґен. Суґіяма заявив представникам преси, що Японія займе небавом перше місце у світі під оглядом летунських сил, але під умовиною, що ввесь нарід як слід оцінить цю справу. Міністр підкреслив при цій нагоді вагу летунства для пасажирського руху; є воно куди певніше ніж самоходи.

І ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ РОЗБУДОВУЮТЬ ЛЕТУНСТВО.

Вашінґтонський департамент маринарки замовив 11 літаків-амфібій для воєнної маринарки. Вони коштуватимуть 1,960.000 долярів.

Присилайте передплату!

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на червень 1937 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Українським дітям книжки в руки.

ДУМКИ ПІД КІНЕЦЬ ШКІЛЬНОГО РОКУ.

Книжка є важним засобом пропаганди, ширення ідей, національної свідомости, національного виховання. В недержавного народу, що не має своєї власної національної школи, належить вона до найважніших засобів цього виховання.

Мабуть не треба тут згадувати й доказувати ролі „Русалки Дністрової" та „Кобзаря". Приклад це клясичний і вічний.

На жаль, добра книжка рідко попадає тепер у руки українських дітей і молоді. Сучасна школа стоїть під знаком перевантаження та вибуялого спорту. Умовини для попиту й поширення доброї книжки не дуже сприятливі. Але бувають хвилини, що дитина чи молодь книжки бажає. Тоді купує, що попало, та читає, що попало.

Винні тут багато батьки, винні також виховники, що не стежать дбайливо за духовими потребами дітей і молоді. Винні також чимало новочасні системи виховання та навчання, що закинули деякі давніші звички, засоби й методи, а нового, позитивного для доброї справи нічого не встановили.

Був давніше звичай, що шкільний рік у школах закінчувано дуже врочисто. Діти прикрашували, як уміли та могли, свою школу, найбільшу в ній клясу. На свято вивчали вони багато гарних деклямацій і пісеньок. У святі брали участь представники шкільної влади та запрошені гості. Привозили вони для дітей багато дарунків — звичайно цікавих і повчальних книжечок. Така книжка бувала найчастіше першою книжкою поза приписаною шкільною, що попадала в руки дитини.

Свято закінчення шкільного року було звичайно днем радости для дітей. Воно залишалося на довго в діточій памяті, як милий спомин. А книжечка в руках — була символом тріюмфу й заслуженої нагороди. Як радо читали потім таку книжку, як глибоко врізувався в серце та память її чарівний зміст!

Учительство довго й різко поборювало ці шкільні кінцеві свята, вважаючи їх замаскованою формою аплікації своєї цілорічної праці. Може й так?! Але, якщо нині пригадати собі всі арґументи паперово-теоретичної боротьби, то, їй Богу, мало в них педагогічних і виховних елементів, а більше політичних.

Не думаю ломити колій в обороні давніх свят закінчення року, або промовляти за їх привернениям. Те, що минуло, не вернеться вже в старій, давній формі. Вертається звичайно як новий, що по дорозі розгубила багато дечого гарного, корисного та практичного.

Фактично свята закінчення шкільного року вернулися, з тою тільки ріжницею, що представники шкільної влади не мусять на них приїздити та не треба запрошувати спеціяльних гостей, бо батьки та мами, як члени батьківських кружків,

самі приходять до школи, щоб порадуватися радощами своїх дітей. І нинішні діти, таксамо як колишні діти, прикрашують свої кляси та наповняють своїми радощами школу.

Все побачите нині, як це бувало й колись. Нема тільки „нагород пильности“; нема книжок у гарних червоних, зелених і синіх палітурках та ще й із золотими буквами. Нема! Лежать вони спокійно на книгарських полицях, або в темних, вогких магазинах і роздумують журливо над новочасним вихованням.

Чомуб дня закінчення шкільного року не використати для пропаганди й поширення української книжки серед українських дітей, серед української молоді? Давню, непопулярну нині „нагороду пильности“, може й повинна сьогодні заступити „памятка зі школи“.

„Памятку зі школи“ може й повинна дістати кожна дитина, без огляду на формальний виолід цілорічної науки. Хто зна, чи така „памятка“ не буде першою книжкою в руках дитини, початком читальництва, початком її майбутньої домашньої бібліотеки? Хто зна, чи така „памятка“ не засіє першого зерна національної та суспільної свідомости в серці й душі дитини?

Батьки, батьківські кружки й виховники повинні подумати над цією справою. Наші видавництва, книгарні й письменники повинні допомогти практично в організації дня „памятки зі школи“ при нагоді закінчення шкільного року.

„Памятку зі школи“ може дістати не лише кожна дитина народньої школи, але й кожний (а) учень (ця) середньої школи. Тоді не марнувалисяб цінні видання не лише дитячих видавництв („Світ Дитини“, „Українського Педагогічного Товариства“, „Просвіти“ та „Дзвіночка“), але й заслужених наших видавництв („Бібліотека „Діла“, „Українська Бібліотека“, „Історична Бібліотека“, „Добра Книжка“ і т. д.). При добре налагодженій пропаганді книжка може стати для нашої молоді такою духовою потребою, як щонедільний метч, кіно, перегони і т. п. Все залежить від меткої пропаганди та відповідного її використання.

Наша сучасна молодь за мало читає (не кажу, що за мало вчиться). Духовий слабий її розвиток може стати для нації не менше загрозливий, як фізична хворість, велика смертність і застій уродин.

Якщо батьківські кружки, наші видавництва та книгарні прогають цю справу, то кожний батько чи мати повинні самі на власну руку постаратися для своєї дитини добру „памятку зі школи“ та дарувати її своїй дитині з кінцем шк. року, або передати її учителеві, щоб у день закінчення шкільного року вручив її дитині разом із шкільним свідоцтвом.

„Памятка зі школи“ повинна стати гаслом нашої культурної пропаганди найближчих днів.

І. Ю.

Хмари над німецько-польським кордоном.

УРЯДОВЕ ПЕРЕМИРЯ, НЕУРЯДОВІ АЛЯРМИ.

Варшава, у травні.

На зверхній погляд у німецько-польських відносинах нічого не змінилося, але так воно не є. У липні ц. р. минає речинець шлеської конвенції в справі охорони прав німецької меншини і це витворило помітну атмосферу нервовости, яку змішнює обосторонна націоналістична пропаганда. Повстає обширне поле до ділання для „неофіційних“ кол, що „деконспірують“ взаїмно всі політичні офензивні пляни противника. Участь в цьому політичному неофіційному концерті беруть залюбки обі сторони: організації молоді, політичні, регіональні; часами — навіть урядові й офіційні достойники, військові особи, а головним тенором акції є преса, яка тепер не щадить місця на „сензаційні“ матеріяли про „нечуване, брутальне переслідування“ національних меншин: німецької у Польщі і польської в Німеччині.

Як-не-як ці факти мають свою красномовність і заслуговують на те, щоб їм зблизька приглянутись. Оце найновіша з них, що наспіла до Варшави:

ФОРТИФІКАЦІЯ НІМЕЦЬКО-ПОЛЬСЬКОГО КОРДОНУ.

Польська „Заходня Аг. Прасова“ приносить в останньому виданні сензаційний комунікат про нові німецькі фортифікації вдовж польської границі. Згідно з тим комунікатом, німці під особистим проводом канцлера Гітлера зактивізували праці при будові військових автострад вдовж польського кордону. За один минулий рік збудовано 1000 км. битих доріг у цілій Німеччині, а канцлер заповів, що за найближчих 5 років німці збудують ще 7000 км. доріг. З весною ц. р. почались інтенсивні праці над викінсполучуватиме німецько-голяндську границю з ченням велитенського мощеного шляху, що Франкфуртом н. Одрою. Будують теж автостраду Берлін—Бреслав—Битом, що замкне півкруг доріг, які звязують центр Німеччини зі Шлеськом і Східною Прусією, окружуючи цілком Познанщину. Тепер запроєктована нова автострада зі Щетина на Шлеськ побіжить по тятиві того луку і звяже ці дві економічні округи найкоротшою лінією.

„Не підлягає сумнівам — каже комунікат ЗАП — що так перероблений плян будови автострад має стратегічне значіння, стисло звязане з будовою трьох фортифікаційних смуг: лінії Одри, луку Одра—Варта та лінії Поморя. Фортифікації ці лише в сполуці зі згаданими комунікаційними артеріями творять одно ціле і представляють повну вартість. В цілости на кінець 1936 р. акція будови доріг виказала такі позиції:

а) Витичено	3.827	км.
б) Було в будові	2.158	„
в) Мало викінчену наверхню	1.368	„
г) Здібних до вжитку	308	„

Усі праці переведено при помочі 117.187 робітників, коштом 47,9 міл. робучих днів і 1,208,6 міл. німецьких марок.

ПРОТИПОЛЬСЬКА ШКОЛА ПІД ДАНЦІҐОМ.

У місцевости Єнкав біля Данціґу існує німецька школа для підготування кадрів німецької молоді до боротьби за „інтереси німців на Сході і в Данціґу“. З тої „Адольф Гітлер Шуле“ виходять щорічно абсольвенти-спеціялісти від справ німецького Сходу. Їх призначують з місця на відповідальні становища серед закордонних німецьких груп

НІМЦІ — КОНКІСТАДОРИ СХОДУ.

Один з абсольвентів тої школи Юст Гавзґаґен помістив в одному з останніх чисел „Фольк унд Райх“ цікаву статтю п. з. „Східно-німецька кольонізація та еспанське відродження“, в якій дуже сміло прирівнює німецьку кольонізацію на Сході до еспанської реконквісти. Як відомо, еспанці після 500 років неволі битвою під Навас де Тольоза в 1212 р. визволились зпід арабського ярма і поступовими зусиллями сконсолідувались та виросли на експанзивну націю. За подібний рух вважає Гавзґаґен німецьку кольонізацію, яка мусить відобрати втрачені німцями землі, які чейже німці скольонізували в X—XIV. вв. аж по Вислу, втративши їх ще в VI. ст. під натиском славян.

Німці — на думку Гавзґаґена — тому втратили ці землі, що в них не було співпраці держави та церкви (так було в Еспанії); і тому Німеччина втратила свої впливи на свої кольонізаційні терени від Балтику до Чорного Моря.

РЕПРЕСІЇ — ЯК РЕВАНЖ.

Польська сторона не мовчить. Властиво більш мовчить, якщо йде про якісь експанзивні пляни, але реваншується репресіями в відношенні до німецької меншини у себе. Оце останні: 1. V. ц. р. комісар м. Ґдині припинив діяльність місцевого відділу „Дайтше Ферайніґунґ“. Рішення є відразу правосильне і без відклику. 13. V. ц. р. Староство в Лодзі наказало замкнути редакцію та друкарню видавничого концерну „Фрае Прессе“ і т. д. і т. д.

АЛЕ НІМЦІ КОНСОЛІДУЮТЬСЯ.

Німецька меншина в Польщі останніми часами помітно консолідується. Передовсім консолідується німецька молодь, яка ліквідує усі дотеперішні партії як „Дайче Партай“, „Дайче Ферайніґунґ“ (Познань) і „Дайчер Фольксфербанд“ (Лодзь) та ґреміяльно вступає до одної партії: „Юнґдайче Партай“.

Або ще один приклад: Після замкнення соціялістичної лодзької „Фрае Прессе“, про що ми вже згадували, цей щоденник після одноденної перерви появився як гітлерівський „Позенер Таґеблятт“ з Познаня лише з місцевою хронікою та відділом оголошень.

За один день — як видно — німці-соціялісти та німці-гітлерівці потрапили порозумітися і сконсолідуватися в обороні своїх національних прав.

ЩО ДАЛІ?

Хоча міністр Бек та всі передбачливі політичні польські кола з ред. Мацкевічем і проф. Студніцьким на чолі бажають справді тривкого союзу з Німеччиною, доцінюючи загрозу большевицької інвазії — інші кола польського громадянства прямують виразно до витворення такої атмосфери, яка була після славної промови Тревірануса.

Але зріст проти-німецького тону не принесе Польщі користи, бо дасть підставу до репресій супроти поляків у Німеччині та сконсолідує — як це бачимо — польських німців в одноцільну політичну масу.

(К. Т. В.).

Якщо знаєте, що „Просвіта“ пригортає до себе інші наші установи, то допильнуйте, щоб ті установи зложили на „Дар Просвіті“.

У ЦАРСТВІ СТАЛІНА.

КУБАНСЬКІ СТУДЕНТИ НЕ ЗНАЮТЬ МОСКОВСЬКОЇ МОВИ.

Ростовський „Молот“ пише про студентів першого курсу Краснодарського Педагогічного Інституту, що вступили до нього по скінченні середньої школи, між іншим таке: „Контрольний диктат переведений поміж студентами першого курсу (два семестри) всіх факультетів виказав, що середня школа все ще випускає учнів не досить грамотних. Похибки роблять навіть ті студенти, що покінчили середню школу з відзначенням у московській мові та літературі. В мові студентів також багато похибок“. Навіть з небагатьох наведених прикладів похибок видно, що їх роблено під впливом української мови, де двораменне „и“ вимовляється в деяких словах майже як „е“.

(Офінор).

ЗАНЕПАД БОЛЬШЕВИЗМУ.

Головний орган Озівсько-Чорноморського краю „Молот“ подає такі відомости про білоріченську районову конференцію, що зібралася вперше за три роки: Партійно-політична робота занедбана, так само політичне виховання кадрів. Курси партійних організаторів за три місяці тривали лише три дні. Інструктори райкому не знають, як живуть низові організації. Райком мало цікавиться і господарською діяльністю совхозу і партійно-політичною роботою в ньому. Державі бюра районового комітету не мали відваги визнала роботу району невдовільною. Деякі члени Бюра районового комітету не мали відваги визнати свої похибки, тому відкликали свої кандидатури, щоб оминути немилої критики.

ІДИЛЛЯ У ДОНБАСІ

„За Індустріялізацію“ з 20. ц. м. пише на основі дописів з Донбасу, що в тому році трест „Кіровуголь“ видобув 60.000 тон вугілля менше ніж передбачував плян, а в тому місяці продукція вугілля зменшилася на 500 тон на добу. Ніхто не знає кілько там робітників, до роботи йде хто хоче, безробітних спеціялістів ніхто не реєструє.

(РО)

Володимир Бачинський.

В 10-ТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ.

В Українській Загальній Енцикльопедії під гаслом „Бачинський" можна найти таку інформацію: „Володимир, д-р, адвокат і політик (1880—1927), організатор національно-демократичної партії, посол до галицького сойму і віденського парляменту, 1920—24 голова міжпартійної ради". Та й годі. Читач, що не належатиме до покоління, яке бачило Володимира Бачинського при праці, ані тим паче до гурту одиниць, що знали його ближче, не довідається з тієї замітки нічого більше, як те саме, що може вичитати про багато-багато інших наших діячів, членів якогось інтелігентського професійного стану та чужих парляментарних установ.

Жменю точніших інформацій про Володимира Бачинського і ближчу характеристику його, як громадянського діяча, можна найти ще у нарисах д-ра Костя Левицького, що їх друкувало недавно „Діло". Але й там не сказано того, що для кожної людини, особливож для активного політика, найважніше: не сказано що Волод. Бачинський був **індивідуальністю**, справжньою індивідуальністю, одною з найсильніших, що їх знає галерія українських діячів повоєнної Галичини.

Людина величезної енергії та першорядного організаційного хисту, яка одночасно відзначалась тонким аналітичним умом, здібністю передбачувати хід подій навіть усупереч власним бажанням, цивільною відвагою казати речі непопулярні, широчінню світогляду, красномовним талантом та імпульсивністю — ось прикмети, які його немов автоматично предиспонували на провідника. І коли глядимо сьогодні, з перспективи тих добрих кільканацяти літ, коли Володимир Бачинський був одним із найметкіших, найбільш заслужених будівничих новогс національного життя на руїнах, що залишились після катастрофи визвольних змагань, то з правдивим смутком приходиться жалувати, що при всіх питомих своїх прикметах не мав він одної: таких сильних нервів, щоб спокійно перетрівати ті важкі та складні часи, які коштували його стільки безсонних ночей. Володимир Бачинський звик був казати: „у мене поділ години дуже простий: працюю 24 годин на добу і кожна справа для мене негайна". Той вислів не далеко відбігав від правди. Правдою теж було, що кожною справою він переймався так глибоко, що у громадянські справи вкладав цілого себе, ними жив, про ніщо інше, як про них, не думав, і ними вічно хвилювався. І та його всесторонність, імпульсивність та вразливість на всі питання прилюдного значіння — стала його трагедією.

Але це не була його особиста трагедія. Нестерпна атмосфера цілком виїмкових і безпреценденсійних політичних відносин, гарячкова пошуканка шляхів виходу з безвихідної ситуації, така характеристична для тодішньої української політичної думки, перечуленість на речі дрібні поруч з байдужністю на прояви очевидного хамства, — адже це була та дійсність, серед якої вгиналося все українське громадянтво, ввесь український нарід. І трагедія Володимира Бачинського, що він не мав сил і здоровля таку дійсність холоднокровно пережити — була і для всіх нас важким ударом. Бо скільки в галицько-українській дійсности таких діячів, щодо яких нема сумнівів, що вони — індивідуальність?!

І тому у 10-ті роковини трагічної смерти Володимира Бачинського, чільного українськогс діяча-громадянина й небуденної Людини, хай ніхто на нього каменем не кидає. Хай буде йому пером українська земля!

Про фахові хліборобські школи.

Вже нераз обговорювали на сторінках фахової і щоденної преси справи хліборобського шкільництва, та таки в тій ділянці ширший загал нашого громадянства мало визнається. Це замітне головно тоді, коли є потреба і бажання влаштувати хліборобські курси або зорганізувати постійну хліборобську школу.

Як уже загально відомо, всі постійно ведені хліборобські курси і школи підлягають доглядові шкільної влади (міністерства віроісповідань і прилюдної освіти та шкільних кураторій). Хто хоче дістати дозвіл на ведення таких хліборобських курсів чи шкіл, мусить виповнити деякі вимоги, з яких основною є представити шкільній владі програму навчання таких курсів або школи.

І тут саме роблять у нас помилку. Шкільній владі предкладають пляни навчання, які не відповідають приписам щодо таких шкіл і заходи ініціяторів таких курсів чи школи залишаються безуспішні.

Бувають одиниці ідейні та з сильною волею, яким удається нераз переконати шкільну владу про вартість представленої програми навчанн і вкінці шкільна влада для експерименту, за який платять батьки дітей, що йдуть до тих шкіл і самі ініціятори, дає дозвіл на таку школу.

Одначе такий твір, який не творить ніякої ланки в мережі хліборобського шкільництва, в короткому часі завмирає, не згадуючи про невдоволення батьків, коли йде про управнення абсольвентів таких шкіл, та зневіру у самих ініціяторів. (Як приклад можна навести хліборобську ґімназію в Стрию, яку зорганізував і вів проф. Яцкевич).

Тому вважаємо за вказане дати деякі інформації організаторам таких шкіл.

Хліборобське шкільництво є обняте розпорядком міністерства віроісповідань і прилюдної освіти з дня 21. XI. 1933 р. про організацію фахового шкільництва.

Міністеріяльний розпорядок визначує такі типи хліборобських шкіл і курсів:

А. РІЛЬНИЧІ ШКОЛИ І КУРСИ

1. **Школи основного типу:** а) **Хліборобські школи нижчого ступня,** вони називаються: **рільничі школи.** Наука в тих школах триває 2 роки; вони призначені головно для вишколу синів, заможніших селян, які можуть довший час утримати своїх дітей у школі. При такій школі мусить бути для цілей практичного навчання сільське господарство, яке відповідало би пересічному сільському господарству в районі школи; воно мусить бути ведене зразково. В такій школі на першому місці висувається практичний вишкіл, відповідно теоретично обоснований у розмірах, на який дозволяє попередня шкільна підготова учнів.

При школі має бути інтернат, який є складовою частиною школи і засобом навчання та виховування учнів на зразкових господарів та громадян.

До такої школи приймають учеників, які покінчили щонайменше 4 кляс народньої школи, мають найменше 17 літ, а не переступили 24 літ життя, та відбули щонайменше дволітню практику в сільському господарстві.

б) **Хліборобські школиліцеального ступня** т. зв. **рільничі ліцеї.** Головне завдання рільничих ліцеїв є підготовити кандидатів практично і теоретично до самостійного ведення власного сільського господарства. Крім цього хліборобський ліцей підготовляє практичних працівників для приватних сільсько-господарських підприємств, сільсько-господарських організацій, сільсько-господарських кооператив, сільсько-господарського самоврядування тощо. Абсольвенти хліборобських ліцеїв можуть бути учителями хліборобських шкіл нижчого ступня і курсів та інструкторами у хліборобських ліцеях. Вони мають вкінці відкриту дорогу до студій у високих хліборобських школах. Хліборобський ліцей мусить мати для цілей практичного навчання

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ. 5

Діраві черевики.

(Докінчення).

Замкнув хату, пішов до сусіда і найняв коні до міста. Перша річ була направити черевики. Сидів коло шевця і приглядався роботі. Коло четвертої години черевики були готові. Вийшов на місто. Холод і хляпавиця так як учора. Але що за ріжниця в його ситуації! Нині він кпив собі з болота, кпив зі снігу. Підошви грубі на палець. Холоду ані не чути. Навпаки, ступав дуже відважно і приємно по тій грязюці. Аж любо жити, коли хто має такі черевики! Його давній добрий гумор почав вертатись. Чорний песимізм щезав скоро. Бо і щож йому хибувало? Правда, великих маєтків не мав, але на голод не міг також ніколи жалуватися. А його жінка? Чи то один уже завидував йому її? Лише непотрібно вчора загнівалася...

Переходив попри крамницю з меблями.

Вісімдесять ринських канапа і шість гарних фотелів. Но! то якраз вистачить. Продасть корову, мед і ще дещо. Не лиш фотелі, ще дещо більше прикупить. Нехай жінка тішиться. Лиш до осени треба заждати

* * *

Великі театральні плякати заповідали перший виступ оперової трупи, що приїхала з самого Львова.

„От, вартоб піти до театру. Треба лиш вступити до Петра і позичити на білети. Першого віддам."

Жінка була також в місті, у родичів. Батько — бідний столяр — зажурився, вислухавши оповідання доньки. По його старім поморщенім обличчі покотилися сльози. Однак у душі був він рад, що так склалося, бо трапилася добра оказія... Колиж як не тепер мав він повне право затопити своє горе на дні чарки?!.. Отже закропився так, що ледви приволікся до хати.... Спав на софі. Мати з донькою сиділи в кутику на куфрі і плакали. На столі лежав клунок молодої розвідки.

— Не плач — потішала мати доньку. — Я вже передала післанцем лист старому. Він уже полагодить справу.

Батько учителя був священиком в селі недалеко від міста.

Жінкам укінці вже і сліз не стало. Сиділи тихо, і вслухувалися в ритмічне сапання батька, що спав

* * *

Доходила вже 7-ма година, як хтось застукав. Не ждучи на запросини, ввійшов Стефанишин поволі, несміло. Розчіхраний, блідий, але виглядав зовсім добре

— Добрий вечір!

Поцілував стару в руку, і жінку в чоло.

— А то паскуда на дворі! І ангелові попсує гумор. От добре, що зі Львова приїхали якісь комедіянти. Збирайся, Олю. Я вже купив білети.

Мати вийшла до кухні. Воліла вдавати, що ніпрощо не знає.

Молоді мовчали. Жадне з них не знало, що далі казати. Зачало бути душно. На щастя вибавив їх з клопоту грімкий голос трембіти. Не так трембіти, як контрабаса. У кухні давав хтось концерт затабаченим носом. Електрика у хмарах не виладовується таким громом, як о. Стефанишин, коли чистив свій ніс. Молоді схопилися на рівні ноги. Вони знали, що треба втікати якнайскоріше, коли не хочуть стати жертвою кількагодинної проповіді про „семейну згоду", з повінню моралів і довгих, страшних цитат із біблії.

— Слава Йсу-Христу, „піндзею" — гриміло в кухні. — А що там, піндзею, чувати? А-а-а! то нещастя, піндзею. З наших времен того не бивало. А все то лиш та фонетика, піндзею, так людям голови завертает і деморалізует молодое покоління, піндзею. От фонетики, піндзею, началось непошанованіє древних руских обичаєв... Од rzemyczka do koniczka, піндзею... Хто вліз у болото одною, піндзею, ногою, той скоро мусить впхати і вторую. Тепер, піндзею, прийшла у нас очередь потоптати ногами семейниї обичаї. Я єму, піндзею! Дам я єму поученіє!

— Лишіть це! Вже все добре. Вони там в кімнаті обоє. Вже у згоді.

Старий був лихий, що він сам особисто не полагодив справи, що хтось інший посмів вдертися в його права родинного патріярха.

— Але бо ту, піндзею, нема з ким говорити! — заревів. — Наперед кличуть, потім самі, піндзею, роблять справу.

Старий насилу пропхався до кімнати.

— А-а то що, піндзею — і страшно закашлявся і з великого здивування, що в хаті, окрім столяра, що спав на канапі, не було вже нікого — всадив в уста затабачений палець.

Подружня пара не ждала на батькову проповідь, а вихопилася задніми дверми і втікла до театру...

фільварок, з головними відділами сільського господарства. Учні хліборобського ліцею мусять обовязково мешкати в інтернаті.

Організація життя в інтернаті є частиною плану навчання і виховання в хліборобськім ліцею. До хліборобських ліцеїв приймають кандидатів, які покінчили гімназії нового типу, а переходово і тих, що мають покінчені щонайменше 6 кляс гімназії давнього типу. Кандидатів приймається у віці щонижче 17 літ, найвище 21 літ. Перед вступом до ліцею мусять кандидати відбути однорічну господарську практику.

Наука в самім ліцею триває 3 роки.

2. **Школи хліборобського вишколу** (школи пшиспособєня рольнічего). — Навчання в цій школі триває один рік. Школа мусить мати сільське господарство, величини пересічного сільського господарства в районі школи. При школі мусить бути інтернат, який сповняє те саме завдання, що в інших хліборобських школах. Кандидати мусять скінчити народню школу і мати щонайменше дволітню практику в сільському господарстві. Щодо віку, то обовязують тут ті самі постанови, як і в нижчих рільничих школах (17—24 літ). Школа підготовляє кандидатів до самостійного ведення селянських господарств та до співпраці в сільських організаціях.

3. **Хліборобські курси.** Вони призначені спеціяльним ділянкам сільського господарства залежно від того, яка з них в даному районі вибивається на перше місце, та якими ширший загал більше цікавиться. Хліборобські курси можуть бути ріжноманітні. Вони можуть доповняти знання придбане вже в хліборобських школах, або підготовляти до хліборобського знання. Маємо багато таких випадків, коли абсольвенти хліборобських курсів ішли пізніше до хліборобської школи і навпаки — абсольвенти хліборобських шкіл дуже радо цікавляться всякими спеціяльними курсами.

Б. ШКОЛИ І КУРСИ СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДИНЬ.

Організація господинських шкіл подібна як мужеських хліборобських шкіл та бере на увагу ті ділянки сільського і хатнього господарства, якими головно займаються жінки, поминаючи ті ділянки, які є на дальшому пляні щоденного заняття селянських жінок.

Міністеріяльний розпорядок передбачає:

1. **Школи сільських господинь основного типу:**

а) Школи сільських господинь нижчого типу, т. зв. **школи сільських господинь.** Навчання в школі триває 2 роки. Воно обіймає між іншим городництво, годівлю і плекання сільсько-господарських тварин, хатнє господарство виховання дітей і т. п. Школа мусить мати відповідне до цілей навчання сільське господарство та інтернат, який є рівночасно школою навчання хатнього господарства і є ще більше необхідний, як у мужеських хліборобських школах. До школи приймають кандидатки у віці від 16—24 літ, які покінчили 4 кляси народньої школи і мають щонайменше однорічну практику в сільському господарстві.

б) Школи сільських господинь ліцеального типу називаються: **ліцеї сільських господинь.** Навчання в цих ліцеях триває 3 роки. До ліцею приймають кандидаток у віці 16—26 літ, що покінчили гімназії нового типу, а переходово, подібно як при мужеських хліборобських ліцеях також тих, що покінчили щонайменше 6 кляс гімназії старого типу.

Ліцей сільських господинь мусить мати для цілей навчання відповідно зорганізоване сільське господарство, інтернат та іншу обстанову необхідну при навчанню в господинській школі.

Таксамо як мужеські хліборобські ліцеї і жіночі приготовляють учениць не лише до фахового ведення власного господарства, але також до праці в ріжних хліборбських установах, головно в тих ділянках, які переважно обслуговує жінка-господиня.

Абсольвентки господинських ліцеїв можуть працювати як інструкторки жіночих господинських організацій, та вчити в нижчих господинських школах і курсах.

2. **Школи господинського вишколу** (школи пшиспособєня господинь вейскіх).

Навчання в школі триває один рік.

До школи приймають кандидаток у віці 16—24 літ, які покінчили народню школу та мають щонайменше однорічну практику в сільському господарстві. При школі мусить бути зорганізоване відповідне сільське господарство та інтернат.

3. **Господинські курси,** подібно як сільсько-господарські курси для мужчин можуть бути організовані з ріжних ділянок залежно від необхідних місцевих потреб і зацікавлення сільського населення.

М. Холевчук.
(Д. б.).

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

Чергові передсоборні збори православних єрархів.

Варшава 24. V.

Хоча ще в днях 13. і 14. травня відбулись у Варшаві чергові засідання делегатів уряду і православної єрархії в справі передсоборного зібрання й Генерального Собору Православної Церкви, офіційний комунікат для преси про ці збори подала щойно „Polska Zbrojna" „Слова" з 23. ц. м. Вказує це на якесь заженування православної єрархії, якій приходиться інформувати вірних про цілі серії передсоборних зібрань, що ніяк не можуть підготовити Собору.

Чергові такі збори заповідають на 2. і 3. червня ц. р. Скільки їх вже було і скільки їх ще буде?!

Кілько крісів мала ватага Добошинського?

На розправі за напад на Мисьлєніце зізнають ще далі підсудні і відпекуються від своєї участи в нападі, хоч у слідстві докладно описували хід подій. Навіть робітник Секула, який був ранений підчас сутички з поліцією і признався до всього, тепер доказує, що його ранила поліція, тільки якийсь бандит і що він з Добошинським не мав нічого спільного. Підс. Ян Ромек у слідстві оповів докладно, як він командував одним відділом Добошинського підчас перестрілки з поліцією, як радив розійтись у розстрільну, щоб поліція не вистріляла всіх зі скорострілa. Тепер відкликає свої зізнання і не пригадує собі, чи Добошинський заявив членам ватаги: „Ми тепер у военному стані і мусите мене слухати, бо як ні, то куля в лоб!" Акт обвинувачення каже, що Ян Ромек командував цілою перестрілкою в лісі, де Добошинського окружила поліція. Підс. З. Маляда зізнав, що в Мисленіцах не був, до Добошинського долучився аж по нападі, а як довідався, що сталося, став утікати, бо боявся поліції. Добошинський спиняв Маляду, але він крикнув до Добошинського: „Я втікаю, бо тут пахне війною! Я маю жінку, троє дітей, я сюди прийшов по смерть, щоби мої діточки були сиротами!" Маляда втік, а Добошинський не спиняв його. Зі зізнань Маляди виходить, що ватага Добошинського мала 5 крісів, а він сам револьвер. Підс. А. Юргала каже, що в нападі участи не брав, бо він чоловік спокійний і не любить воювати. В слідстві докладно описав, як розброював поліцію в Мисленіцах і як був командантом цілої стежі в лісі. Те саме зізнав про нього підсудний Кнотек. Підс. Марцінкевич зізнав, що підчас нападу на Мисленіце пильнував ровера, тому до нікого не стріляв. В слідстві зізнав, що бив жидів, розбивав жидівську порцеляну, забирав тютюн і що йому помагали Брозка, Скопа і Вонтора.

Оборонці зголосили низку внесків.

ТАРАС КУЛЬЧИЦЬКИЙ.

Пригода у парку.

Грицько Василишин, агент Туристичного Товариства, зайшов у міський парк. Змучений цілоденним безцільним відвідуванням неприступних (у грошевих справах) міщухів, спочив на лавочці. Ще гаразд не розглянувся довкола, ще не налюбувався гарним, для нього так рідко доступним видом, коли побачив, що біля нього сіла молоденька панночка. Заки він міг з нею познайомитись, почала вона говорити:

— Яка благодать для нас, людей, що природа обдаровує нас щорічно літом. Яка це благодать для нас. От наприклад, як ви тепер, добродію, можете посидіти в цьому парку, налюбуватися гарними цвітками, послухати щебету пташок і до нестями впиватись сонцем. Ви, розумієте? А ще краще провести літо десь над морем, чи в горах. Десь далеко від гуркоту міста, далеко від його бруду та задухи. Десь серед самої природи, серед безмірного світу, — можна злучитись із природою, з цілим світом і забути всі буденні турботи. Наприклад море. Понад вали і під вали лише безкрайня безодня блакиту, що злучена на обрію творить чарівний світик. Вгорі сонце грає на скрипках, вдолі ви любуєтеся землею та життям.

— Але... — пробував перебити їй здивований Василишин. Незнайома панна, що відразу дала свідоцтво свого красномовства, навіть не думала зупинитись.

— Ага, правда, ви мене не знаєте. Я забула вам представитись. Отже я агентка Товариства Подорожей. Вас дивує певно, чому я так захвалюю літо. Поперше, я сама зачарована ним. Подумайте та усвідомітe собі, що це за краса. А найкраще таки літо на лоні природи. Ось хочби в горах. Усюди зелень. Збіччя, покриті столітніми борами, серед яких продираючись, можна виявити свої повні почування, свою душу. Гірські велитні, що своїми шпилями доторкають небес, поневолі полоняють вас і підіймають угору. І ви під шум борів, під клекіт водопадів, під шепотіння гірських потоків молитесь у душі, впавши навколішки перед величчю природи...

— Це все дуже гарно... — пробував перебити їй Василишин, — але.., — але безуспішно. Незнайома мала в собі так багато захоплення життям і літом, що не могла заволодіти над собою.

— Але... Я вас розумію — говорила вона — вам трудно вибратись. Не любите або натовпу в поїздах і на стаціях, не любите або не маєте часу зорганізувати собі подорожі. І подумайте: наше товариство займається саме зорганізуванням всяких поїздок. Ви нічим не журитесь, лише повідомляєте нас, що хочете виїхати... наприклад: до Черча. А вже другого дня маєте все полагоджене: маєте залізничий білет, вислані речі та всідаєте лише до вагону і заїздите вже до заздалегідь винайменого помешкання. Чи це не вигода?

— Дуже велика вигода — засміявся Василишин, — але є такі люди, які не потребують...

— Що ви кажете? Не потребують видістатись із міських брудів і злучитись із природою? Подумайте... Ще нині заняті ви, ще нині працюєте в місті, лиш повідомляєте наше товариство про намір виїзду. А завтра всідаєте вже на поїзд і без трудів і заходів опиняєтесь на літниську. І вже завтра купаєтесь досхочу в сонці та в воді...

— Хі, хі, хі!... — засміявся Василишин.

— Ось тут прошу книжечка зголошень. Тут місце на прізвище і професію, тут на адресу, і тут місцевість, де — і дата коли хочете виїхати.

— Хі, хі, хі!... — не міг стримати сміху Василишин.

— Ви смієтесь? Правда, як гарно все уладжене, як корисно та вигідно. Напевно будете нам вічно вдячні та всім знайомим і незнайомим поручати нашу фірму. Прошу, подайте ласкаво своє прізвище та професію — говорила метка панна, виймаючи олівець.

— Грицько Василишин, агент Товариства Подорожей. — залунала бадьора відповідь,

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Обмеження обороту нерухомостями з парцеляції.

Від 14. ц. м. обовязує вже новий закон з 14. квітня ц. р. (оголошений у Деннику Законів з 14 ц. м. ч. 36 поз. 272) про обмеження обороту нерухомостями з парцеляції. Тому що ця справа живо цікавить ціле наше громадянство подаємо його текст.

Ст. 1. Цей **закон торкається господарств, що повстали шляхом парцеляції земельних нерухомостей, незалежно від того, чи парцельована нерухомість була власністю держави, державного Рільного Банку або інших правних і лізичних осіб.** Зате не торкається грунтів, означених ст. 53 розпорядку Президента з 16. лютого 1928 р. про будівельне право і забудування осель (Д. З. ч. 23 поз. 2202), що його текст устійнив закон з 14. липня 1936 р. (Д. З. ч. 56 поз. 405).

Ст. 2 (уст. 1). **Без дозволу влади не можна в цілости або частинно збувати, ділити, виарендовувати, заставляти або обтяжувати господарства,** що повстали з парцеляції. (Уст. 2). **Власники господарств, що повстали з парцеляції, обовязані особисто господарити на цих господарствах.** Влада може дозволити на передання господарки іншій особі.

Ст. 3 (уст. 1). **В ліцитації господарств, що повстали з парцеляції, можуть брати участь лише ті особи, які виєднали на купно нерухомостей дозвіл компетентної влади з огляду на** місце положення ліцитованої нерухомости. **Цій владі будуть доручувати оголошення про ліцитацію.** (Уст. 2). Постанова про обовязок виєднання дозволу не торкається установ довгоречинцевого кредиту, що беруть участь у ліцитації.

Ст. 4 (уст. 1). **Обмеження з цього закону торкаються і первісних і пізніших набувців.** (Уст. 2). **В актах продажі господарств, що повстали з парцеляції, нотарі з уряду поміщують згадку про обмеження з цього закону.** Суд на внесок влади помістить в ореченню згадку про повищі обмеження у випадках признання власности (якщо справа за власність грунту опинилася перед судом) на основі постанов, що їх передбачують закони про управильнення права власности грунтів, відданих у посідання набувцям шляхом парцеляції земельних нерухомостей (Уст. 3). **Відсутність згадки про обмеження в договорі продажі або в гіпотечнім виказі не звільнює господарства від цих обмежень.** Ця постанова не торкається нерухомостей, згаданих у ст. 5 і 6.

Ст. 5. **Господарства, побільшені до норм самостійного господарства шляхом набуття наділів з парцеляції, по вході в життя цього закону, можуть бути теж піддані обмеженням, що випливають з цього закону, шляхом вписання цих обмежень у гіпотечних книгах на внесок влади.** (Уст. 2). **Міністр хліборобства** і рільних реформ **по вислуханні опінії компетентної хліборобської палати устійнив норми про величину самостійних господарств для поодиноких воєвідств чи повітів.**

Ст. 6. **Господарства, що повстали з парцеляції перед входом у життя цього закону, а по 1. IX. 1919 можуть бути піддані обмеженням, що випливають з цього закону, від дати виявлення цих обмежень у спосіб, означений** у ст. 5 (уст. 1.) **себто вписання до гіпотечних книг).**

Ст. 7 (уст. 1). Неважними є договори, заключені всупереч постановам ст. 2. Господарство, що ним розпоряджено всупереч постановам ст. 2, можна піддати примусовому викупові згідно з постановами ст. 22 і 23 закону з 28-го грудня 1925 р. про виконання земельної реформи (Д. З. з 1926 р. ч 1 поз. 1) Якщо до викупу приходить з причини продажі нерухомости, всупереч постановам ст. 2, влада може означити винагороду за викуплене господарство або на основі ст. 27, 28 і 29 згаданого закону про виконання земельної реформи або у висоті продажної ціни, устійненої в договорі. Винагороду виплачується згідно з засадами і способом, що його вживається при виплаті винагороди за нерухомости, примусово викуповувані на земельну реформу.

Кари.

Ст. 8 (уст. 1). Хто розпоряджає наділом, що повстав з парцеляції, всупереч обмеженням у ст. 2, підлягає **карі арешту до 3-ох місяців і гривні до 3.000** золотих або одній з цих кар.

Цій самій карі підлягає, хто набуває або ужиткує наділ всупереч постановам ст. 2. (Уст. 2). Доходити і карати проступки, означені в уст. 1, покликана повітова влада загальної адміністрації.

Ст. 9 (уст. 1). **Давати дозволи, передбачені в ст. 2 і 3 та ставити внески по думці ст. 5 і 6 компетентним є староста.** (Уст. 2). Міністр хліборобства і рільних реформ устійнить засади, що ними будуть кермуватися старости при виконуванні постанов уст. (1).

Оплати.

Ст. 10. За виявлення у гіпотечних книгах враз з правом власности обмежень, що випливають з цього закону, суди і гіпотечні писарі не побирають окремих оплат. Обнижується на 50% судові гіпотечні оплати і ставки винагороди гіпотечних писарів від вписів, доконуваних по думці ст. 5 і 6.

Ст. 11. **Рада міністрів** на внесок міністра хліборобства і рільних реформ. **може розпорядками припинити зовсім або частинно діяння цього закону до поодиноких воєвідств і повітів або поодиноких категорій господарств.**

Ст. 12. До нерухомостей, що підлягають обмеженням з цього закону, не стосується тимчасового розпорядку ради міністрів з дня 1. вересня 1919 р., що нормує перенесення власности земельних нерухомостей (Д. З. ч. 73 поз. 428) і розпорядку німецької союзної ради з 15. березня 1918 р. про оборот земельними нерухомостями (збірник законів Німеччини стор 123) і ст. 54 закону з 8. березня 1925 р. про виконання земельної реформи (Д. З. з 1926 р. ч. 1, поз. 1). Одначе цей закон не нарушує успішности гіпотечних вписів, виявлених перед входом у життя цього закону, що обіймають подібні обмеження.

Ст. 13. Виконання цього закону доручується міністрові хліборобства і рільних реформ та міністрові справедливости, кожному в його обсягу ділання.

Ст. 14. Закон обовязує на цілім просторі Польщі, крім горішно-шлеської частини шлеського воєвідства

Ст. 15. Закон обовязує з днем оголошення.

Отже цей закон відноситься до всіх парцельованих земель без огляду на особу власника. По оголошенні цього закону не можна збувати або обтяжувати без дозволу влади набутих при парцеляції наділів, а власник мусить сам особисто господарити. **Дуже некорисною для нас є постанова ст. 3 закону, що в ліцитації парцеляційних наділів зможуть брати участь лише ті особи, які дістали на це дозвіл влади (староства).**

Ледви чи такий дозвіл дістане якийнебудь український селянин. Одначе українські селяни не повинні попадати в зневіру та опускати руки. **Обовязком кожного селянина вносити відклик до воєвідства від усіх некорисних рішень повітового староства у звязку з постановами цього закону, а на випадок некорисного полагодження відклику у воєвідстві, слід вносити позов до Найвищого Адміністраційного Трибуналу у Варшаві. Обовязком теж кожного свідомого українця допомогти селянинові в його затяжній боротьбі за рідну землю, за головний варстат його праці, себто за основу української нації. В першу чергу слід розяснити селянам усі постанови цього закону.**

Нема двох думок, що саме життя виявить, як недоцільно пристосовувати засади неподільности лише до хліборобських господарств, що походять з парцеляції. Це недоцільне тому, що ідеї неподільности селянських господарств не можна буде здійснити без урухомлення довгоречинцевих низьковідсоткових кредитів на родинні сплати, без основної реформи спадщинного закону, без признання податкових привілеїв і без переведення основних хліборобських меліорацій та комасацій. Вкінці слід підкреслити, що Українській Парляментарній Репрезентації вдалося змінити первісний законопроект і перевести між іншим дві засадничі поправки, а саме: **закон вільно буде пристосовувати не до всіх, лише до самостійних господарств, що повстали шляхом сусідської парцеляції; закон не відноситиметься до набувців землі, які відкупили її від кольоністів. Тим самим усунено можливість некорисної інтерпретації закону в напрямі вивласнення багатьох наших селян.**

Нехай священники зроблять усе, що можуть словом і ділом, щоби прогнати язву пянства з Христового стада, а навіть нехай станують прикладом повної здержливости, щоб могли відвернути небезпеку, якою ця язва загрожує Церкві і державі. — Папа Лев XIII.

Конверсія внутрішніх державних позичок.

Міністр скарбу розпорядком з 23. квітня ц. р. (Д. З. ч. 34 поз. 296) **продовжив конверсію державних позичок ще на два місяці, себто до 14. липня 1937 р. включно. До цього часу можна виміняти *облігації державних внутрішніх позичок на облігації 4 проц. консолідаційної позички.***

Умовини конверсії і заміни емісійних паперів.

Міністр скарбу видав розпорядок з дня 15. ц. м. (Денник Законів з 20. ц. м. ч: 37 поз. 284) про умовини конверсії і заміни державних і самоуправних емісійних паперів у чужих валютах та про видання 4 і пів проц. внутрішньої державної позички 1937 р.

Від 1. червня ц. р. держ. скарб видаватиме 4 і пів проц. внутр. держ. позичку (1937) в облігаціях на предявника по 100, 500 і 1000 зол. та дробових свідоцтвах на предявника по 5 і 25 зол. Міністерство карбу устійнить висоту емісії та плян сплати 4 і пів проц. внутрішньої державної позички 1937 р. щойно по закінченні конверсії, себто з початком червня 1938 р. До конверсії і заміни на облігації 4 і пів проц. внутрішньої державної позички 1937 р. прийматимуть облігації таких позичок: 1) 6 проц. долярової позички з 1. квітня 1920 р.; 2) 8 проц. долярової позички з 1. січня 1925 р.; 3) 7 проц. стабілізаційної доларової позички з 13. жовтня 1927 р.; 4) 7 проц. долярової позички шлеського воєвідства з 1. червня 1928 р. і 5) 7 проц. долярової позички м. Варшави з 1. лютого 1928 р. **Облігації згаданих позичок можна буде вимінювати на нові облігації** 4 і пів проц. внутрішньої державної позички 1937 р. **від 1. червня 1937 р. до 31. травня 1938 р. включно.** До конверсії слід предложити облігації згаданих позичок з усіми купонами враз з купоном платним 1. червня ц. р. Облігацій без купону платного дня 1. лютого 1938 р. **взагалі не будуть приймати.**

ОСНОВИ КОНВЕРСІЇ.

Облігації згаданих позичок замінюватимуть на облігації 4 і пів проц. внутрішньої державної позички 1937 р. на основі таких засад: 1) основою перечислення на золоті капіталу облігації, зложеної до конверсії (заміни) буде іменна вартість цієї облігації, побільшена: на 5 проц. при конверсії позички 1925 р.; на 3 проц. при конверсії 7 проц. стабілізаційної позички 1927 р. і на 2 проц. при заміні 7 проц. долярової позички шлеського воєвідства і 7 проц. долярової позички м. Варшави як премія викупу; 2) **розпорядок міністра скарбу устійнив курс перечислення доляра на золоті при конверсії (заміні) за одного доляра так: 6 зол. для 6 проц.** долярової позички 1920 р., **5.30 зол. для 8 проц.** долярової позички 1925 р., 7 проц. долярової позички шлеського воєвідства 1928 р. і 7 проц. долярової позички м. Варшави та **7.20** зол. для 7 проц. стабілізаційної позички 1927 р. Якщо при перечисленні на золоті припадатиме на облігації 4 і пів проц. внутрішньої державної позички неподільна сума через 100, тоді на кінцеву суму видаватимуть дробові свідоцтва по 5 і 25 зол., а кінцеві числа неподільні через 5 виплачуватимуть готівкою. **Відсотки** від 4 і пів проц. внутрішньої державної позички будуть платні за зворотом відповідних купонів що 4 місяці з долини в днях: 1. лютого, 1. червня і 1. жовтня кожного року. Нова 4 і пів проц. позичка буде сплачена до 1. лютого 1958 р.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Новітні морські ліхтарні.

Тяжка й відповідальна праця людини, що виконує службу серед розбурханих хвиль моря. Одначе морські станиці мають незвичайно велике значіння для корабельних шляхів. От хочби морська ліхтарня, що вказує кораблям правильний шлях. Вона завжди приміщена серед підводних скал та недоступних місць, щоб перестерігати моряків перед грізною небезпекою. Людина, що постійно обслуговує ліхтарню, не має іноді звязку зі світом. Бо сильні бурі, чи мряки не дозволяють дістатися на сушу. Тоді ліхтарник відтятий від широкого світа.

Автомати.

Сьогодні змінилося трохи життя ліхтарника. Радіо навязує швидко звязок із кораблями. Раз-у-раз падуть прикази на хвилях етеру. Недавно призадумалися інжинієри над урухомленням автоматів, що заступилиб яслід ліхтарників. Відповідний автомат виконував би працю людини — на приказ радіових хвиль.

Геніяльна думка дозріває, бо вже сьогодні американський морський уряд докладає всіх зусиль, щоб небавом завести автомати. Може найближчі дні принесуть вже великі зміни. Спершу автомати працюватимуть на побережжі Злучених Держав. Технічні проби випали незвичайно добре

Плаваюча ліхтарня.

На озері св. Кляри перебуває тепер корабель, що має всі радіотехнічні апарати — немов морська ліхтарня. У погідну днину лунає з корабля раз-ураз голос дзвону. Дзвін порушують автоматично при помочі згущеного вугляного квасу, який наповнює відповідні механізми. На автоматичній ліхтарні працює теж радіовий апарат, що висилає постійно ріжні вказівки для кораблів. Знову кожний корабель має радіоприймач, щоб відбирати всі вісти. Коли над морем западає вечірній сумерк, на щоглі ліхтарні запалюється автоматично електричне світло, що кидає далеко свій блиск.

Електричний струм достачають високовольтові акумулятори, які постійно ладують динамомашини. Світло не має перерви, справні машини не вгавають ні на хвилину. Відповідні електричні мірники вказують докладно скільки зуживається вночі струму.

Світляні сигнали.

Світляні сигнали починають запалюватися щойно тоді, коли вказівка доторкнеться відповідного контакту і пропустить електричний струм. Знову зворот вказівки до іншого контакту гасить світло в ліхтарні. Гашення й свічення відбувається правильно в означеній порі та йде в парі з довжиною дня. Отже контакти порушують астрономічні годинники, що автоматично світять і гасять сигналізаційні ліхтарні згідно зі заходом і сходом сонця. Одначе трапляється часто, що ліхтарня гасне серед нічної темноти. Але й на це найшли раду інжинієри.

Коли забракне електричного світла, тоді автоматично починає працювати ацетиленова ліхтарня. Бо на чердаку корабля мають теж великі бутлі газу.

Автоматичні сирени.

Велику працю виконують автомати, коли на морі появиться мряка — найгрізніший ворог моряка. Тоді чоловік, що працює у вигідній хатчині на березі, доглядає ввесь час енергійно ріжні механізми. Він натискає контакти радіопосильної стації, щоб хвилями етеру регулювати працю корабельної сирени. Радіовий приймач швиденько відбирає на кораблі сигнали й раз-у-раз пливуть у далечінь алярмові звуки. Цей винахід має велитенське значіння для морської плавби, бо сигнали можна висилати в означених відступах часу немов азбуку Морзе.

Прикази на хвилях етеру.

Корабель, що пливе серед мряковиння відбирає докладні інформації та звідомлення. Тоді капітан може швидко означити, де опинився корабель. Іноді трапляється, що радіовий апарат перестає працювати на кораблі-ліхтарні. Та це маловажне, бо тоді влучують автоматично резервові апарати, що продовжують працю.

Всі направи виконує технічна експедиція, що прибуває на домагання дижурного ліхтарника. Часто радіовий мікрофон грає велику ролю серед безлюдних пустарів. Технічні проби пройшли якнайкраще. Незабаром працюватимуть на морі модерні ліхтарні. Тоді зникне зовсім старий тип ліхтарника, а появиться новий, що вестиме зовсім інше життя.

3.000 листів до редакції.

В Льондоні відбувся недавно похорон популярного власника цукорні при Оксфорд Стріт 77-літнього Альджернота Астона. Слава Астона не мала свого джерела в цукорні, але в чомусь іншому. Прізвище Астона появлялося доволі часто на шпальтах льондонських часописів. „Таймс", „Морнінг Пост" і „Дейлі Мель" містили дуже часто його листи, в яких автор цукорник торкався ріжних тем та виявляв прегарні обсерваційні прикмети великоміського життя. Цей добрий обсерваційний хист, безсторонність та оригінальність оцінок були тими чинниками, які виробили Астонові постійне місце на шпальтах часописів, хочби його лист мав всього кілька рядків. Його листи всі залюбки читали

Перед смертю обчислив старець, що він вислав приблизно 3.000 листів до редакцій часописів. Із цієї маси листів більше як 2.700 були видруковані в щоденній пресі. Хоч Астона намовляли дуже часто покинути професію цукорника і стати постійним фейлетоністом, гордий англієць відповів, що він більше цінить свою незалежну професію від пресової служби. За домовиною Астона ішли крім родини представники льондонських редакцій та маси читачів-прихильників старого Астона. На могилі єдиного безплатного співробітника зложили 5 вінців від найбільших льондонських редакцій.

Сатана хоче ворожнечою, вином і грою завести ненависть між нами. — Коран.

Зворушення не дало йому говорити.

— Я не міг більше говорити... Плач душив мене...

Тими словами оправдував себе спікер англійського радія, командант Вудрук, що мусів перервати свій репортаж про величаву параду англійської фльоти.

Команданта Вудрука вважали одним із найкращих спікерів британського радія і тому йому доручили репортаж із паради. Він почав описувати ілюмінацію:

— Всі рефлектори на кораблях засвітились... я... я... ясним світлом...

Відтак настала довша перерва.

— Ясним феєричним світлом... я... я...

І знову перерва

— Не звертайте на мене уваги. Я хочу припинити метушню біля мікрофону...

Ще з 10 разів повідомляв спікер Вудрук, що фльота ясно освітлена. Більше нічого не сказав. За кожним разом його слова заглушував плач.

Ці спроби тривали 4 хвилини; відтак спікер відмовився описувати ілюмінацію.

Згодом, коли його всі почали допитувати, що йому сталось, він заявив, що зворушлива картина могутньости англійської фльоти так його схвилювала, що він не міг сказати навіть слова.

Парубоцький бенкет у бурмістра.

У французькім містечку Екваскні відбувається кожної весни найвеселіший бенкет, що його колинебудь мешканці цього містечка переживають. На підставі довголітньої традиції, якої у містечку дуже запопадливо тримаються, уладжує бурмістр кожного року в останню неділю травня парубоцький бенкет. Це не значить, що бурмістр є впертим старим парубком. Навпаки, він був уже двічі жонатий і має шестеро дітей. У ратушевій салі збираються всі парубки, яким бурмістр у щорічній промові пригадує, що так як проминає швидко розквітний травень і радощі весни, так теж минають швидко приємні молоді літа. Отже треба спішитись і вибрати собі якнайшвидше кохану дружину. У бенкеті, що відбувається на кошт громади, беруть участь всі парубки від 21—28 літ зовсім безплатно. Звичайно по бенкеті йде ціле товариство до тамошнього великого ресторану, де відбуваються танці з гарними міщанськими дочками.

Оповідають старі мешканці Екваскну, що по кожній такій забаві число парубків зменшується, містові прибуває все більше щасливих подружних пар.

КОТЯЧА ПИСЬМЕННИЦЯ

Авторка славної повісти „Ля Шат" (кітка) Колет виголосила оноді в Парижі відчит про представників звіринного світу. Колет говорила найбільше про собак, котів і птахів. Колет не любить птиць, бо вони драпіжні і тримають „руки схрещені на хребті як Наполеон".

Найбільше таємничою звіриною є кіт. Авторка жила раз 18 місяців без кота і цей час — як вона сама каже — замітний сильним ослабленням літературної творчости. Оповідала вона про кота, що переплив двічі Дунай у розшуках за своїм паном.

Цікава була теж історія писання повісти „Ля Шат": анальогічна подія як у повісти трапилася в камяниці, куди випадково зайшла письменниця підчас писання своєї повісти. День перед тим, якась жінка заздрісна за кота, викинула його з вікна свого любовника. Кіт був тієї самої раси, що в повісти Колет і також спочинений в бандажі

ВАТИКАНСЬКИЙ ПРОЦЕС ЗА ГОНОРАР.

Перед ватиканським судом відбувся недавно дуже цікавий процес за висоту гонорару за відновлення мистецьких творів. Ватикан доручив професорові Пієтро де Фара відновити два величаві твори Рафаеля і Джітта. Мистець виконав доручення і почав домагатися гонорару у висоті 2 міліонів лірів. Директор ватиканських збірок запропонував професорові ледви 20.000 лірів.

У висліді цього спору ціла справа опинилася перед судом. Суд покликав окрему комісію, яка мала устійнити висоту гонорару. Знавці не могли погодитися, зате признали всі одноголосно, що важко оцінити працю вложену в незвичайно вартісний мистецький твір.

Вкінці суддя рішився на компромісовий присуд Не признав, ні 2 міл. лірів, ні 20.000 лірів, тільки суму 44.000 лірів, що її Ватикан мусітиме виплатити, бо рішення ватиканського судді — є на підставі лятеранських договорів — невідкличне.

ДОЛЯ ЄГИПЕТСЬКИХ МУМІЙ.

Ще минулого року звернувся египетський уряд до англійської влади з проханням відставити знову в „Долину королів" мумії фараонів, які є під цю пору в каірському музеї. Як мотиви своєї просьби подав египетський уряд те, що кожному египтянинові справді прикро, що останки давніх египетських королів виставлені на прилюдний показ і кожний цікавий може за відповідною оплатою оглядати їх.

Англійський уряд поставився в засаді позитивно до цієї справи, але дав при тому викрутну відповідь, що цю справу мусять рішити знавці, щоб нове перенесення мумій не ушкодило їх. І справді комісія признала, що мумії розвинені зі своїх бандажів дуже ушкоджені і нові переносини наразилиб їх на загладу, тому вони повинні залишитися у музеї, де всеж таки зможуть ще якийсь час постояти. Це рішення викликало серед учених египтольогів схвилювання, бо нема сумніву, що мумії сяк чи так розсиплються небавом на порох.

КЛОПІТ ІЗ НАЗВОЮ СТОЛИЦІ.

Назву естонської столиці Талін мають другий раз змінити. Підчас опрацьовування проєкту нової конституції у першій палаті народніх зборів, викреслили речення „столицею Естонії є Талін", бо слово талін походить від таанї ліни, значить: данське місто. Як відомо, перед двома роками заборонили вживати назву Ревель, яку заступили Таліном. Тепер знову шукають відповідної естонської назви.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

Чергова мобілізація польської опінії.

Майже нема вже дня, щоб польська україножерна преса не містила статтей і заміток про страшну небезпеку від українців, які, мовляв, знаменито розбудовують свої торговельні та промислові станиці, розростаються, викуповують фабричні обєкти по містах і т. д. Такими неправдивими, виссаними з пальця інформаціями насторожує та преса польську публичну опінію проти українців і заогнює далі напружені до краю польсько-українські взаємини з одною тільки метою: ловити в мутній воді рибку та пекти свою печеню. Тому то всякі Грабські і Ґломбінські проповідують новий „культуркампф" проти українців, щоб відобрати нам рештки культурних надбань, що залишилися ще з австрійських часів. Ендецька преса сідає на іншого коника, а саме алярмує польське громадянство брехливими дописами своїх кореспондентів, що, мовляв, українці не вдоволяються вже викупном парцель і камениць, але викуповують такі обєкти, що мають стратегічне значіння.

Таку алярмову статтю находимо в центральнім органі ендеків у „Варшавскім Дзєнніку Народовім" з 23. ц. м., пера львівського кореспондента тогож часопису М. Р, де він запевняє, що „українці (в оригіналі русини) задумують викупити польський Львів і зукраїнізувати його". Цю статтю, повну видумок і нісенітниць, наводимо майже в цілости, щоб наші читачі бачили, як мобілізується польську опінію:

„Кажуть, — читаємо там — що українці мають купити ще один польський фабричний обєкт, що від кількох літ стоїть — очевидно — пусткою, а саме величезну механічну пекарню „Меркури". Стирчить вона кількома нечинними коминами на т. зв. Богданівці, при головному вїзді до міста з боку Городка, Перемишля і Кракова. Якщо українці купилиб її, станули би знову міцно при вході до Львова від західної сторони. Відповідні написи і краски пригадували би кожному, що їде до Львова від заходу, що всеж таки Львів український, а не польський. А треба пригадати, що в 1918 р. цієї околиці (недалеко головного двірця) українці не опанували і це сталося одною з причин їхнього неуспіху у вуличних боях за місто. Інші поголоски кажуть, що Митр. Шептицький чи пак святоюрська капітула веде переговори у справі купна великих теренів при вул. Пісочній (?) в околиці Личаківського парку, реміснічої бурси і б. російського цвинтаря. Тим, що не знають подрібної топографії Львова пригадаю, що йде тут про узгіря за Личаківським цвинтарем на південь від новозбудованого костела Остробрамської Богоматери. Згадують навіть парцелі і прізвища задовжених власників, що находяться у примусовому положенні. Оповідають дальше, що Митр. Шептицький задумує вибудувати на цих теренах церкву та уфундувати нову українську парохію, а крім цього якесь виховне заведення для молоді. Мала би це бути „відповідь" о. архиєп. Твардовському, що при східному виході з міста уфундував недавно величавий костел Остробрамської Богоматери. Якщо ці чутки спираються на правді — а нема ніякої причини сумніватися в цьому, — то слід признати українцям і добрий смак і стратегічний змисл. Нова церква могла би мати навіть таке видатне положення, як святоюрська катедра. З узгіря б. російського цвинтаря видно в західному напрямі ввесь Львів у стіп — а з положеної поруч української бурси зір сягає на схід аж до узгіря Чортівської Скали, звідкіля підчас останньої облоги кермовано огнем артилерії на східні передмістя Львова і на саме місто.

Загалом якось так дивно складається, що нові українські здобутки находяться в точках міста, важних теж під мілітарним оглядом".

Вкінці автор кореспонденції згадує 1918. р., пише про помилки українців, що в листопаді того року збройно обсадили точки, що мали урядове, а не військове значіння. І кінчає запевненням, що нинішні українські діячі рекрутуються з б. комбатантів, хочуть направити похибки минулого.

Земельний устрій на Радянській Україні.

На зборах економічного семинару Українського Наукового Інституту у Варшаві 14. травня ц. р. п. **Гл. Лазаревський** прочитав першу частину, присвячену колгоспній господарці своєї праці про земельний устрій на Україні. Праця написана на основі офіційних совітських джерел.

Колгоспний устрій в С.Р.С.Р., передтим невпорядкований та хаотичний, зведено тепер до одної стандартової форми т. зв. сільськогосподарської форми артілі. Кожна артіль має свій статут, складений в рямах зразкового статуту, оголошеного 17. лютого 1935 р. В господарці артілі розріжняється „усуспільнений" та „індивідуальний" сектор, себто господарку колективну цілої артілі і помічну, індивідуальну господарку її членів (колгоспників). Індивідуальна господарка колгоспників охоплює в У. С. С. Р. коло двох міліонів га землі, на загальну кількість 35 міліонів га, що належать до колгоспів У. С. С. Р.

Влада обмежує розростання „індивідуального сектору". Означує кількість землі, що її артіль може передати своїм членам в індивідуальне користання. Індивідуальні можуть бути: садиба, садок і город при ній, **але не поле...** На цих присадибних площах можна садити садові дерева, городину, картоплю, але не вільно сіяти збіжжя. Від 1935 р. не вільно колгоспникам мати власної робочої худоби. Скількість корів, свиней та овець, що їх вільно мати колгоспникам на власність, є ріжна в ріжних районах. Найбільша (2—3 корови, 2—3 свині на двір) є в західних прикордонних областях. Але 1. січня 1935 р. 29% колгоспників усієї У.Р.С.Р. не мали цілком власної (несколективізованої) худоби.

Своє **колективне** сільське господарство артіль провадить за вказаним їй пляном. Від урядових органів одержує накази — скільки чого сіяти, накази щодо речинців с.-г. робіт (оранки, сівби, жнив) та способу їх переведення (глибині оранки, угноєння і т. і.).

З грошевих своїх прибутків артіль платить державі т. зв. „прибутковий податок для колгоспів" (до 1936. р. колгоспи платили „сільськогосподарський податок"). Ставка цього податку тверда: 3% від гуртового (а не „чистого") прибутку, обчисленого на основі річного бугальтерійного звіту. Члени артілі платять „сільсько-господарський податок" і „культурножитловий збір". Загальна сума 100 карб. грошевих податків від одного двору річно є досить типова (розуміється, те, що платить артіль, до цієї суми не входить).

Засіяне поле і колгоспну худобу артіль мусить асекурувати. Для індивідуальної господарки колгоспників умовини примусової асекурації є гірші, ніж для господарки усуспільненої. Колгоспники, крім податків та асекураційних оплат, обтяжені ще т. зв. „самообкладаннями" на ріжні цілі.

Але роля цих **грошевих** тягарів є другорядна, в порівнанні з тими засобами, що їх держава стягає з колгоспів та колгоспників у **натураліях**. Передусім слід згадати про т. зв. „поставки".

Пересічна „поставка" з одного засіяного га: для жита — 2,1 сотнари, пшениці — 2,2 сотн., картоплі — 6,4 сотнарів. Це є цифри пересічні для всієї У. С. С. Р. Але дійсні ставки є ріжні для ріжних районів. Райони слабо змоторизовані — обтяжені більшими „поставками. Виходить з цього таке, що нпр. колгоспам Диканського району, по здачі житопоставок у 1934 р. залишилося тільки **трохи більше ніж 1/3 зібраного жита. Майже 2/3 віддали вони державі.**

„Змоторизовані" колгоспи платять натурою за роботу М. Т. С-ів (машинно-тракторних станцій). За оброблення тракторами землі під збіжжя віддається 8% урожаю. За перемелення збіжжя в державних млинах держава стягає натурою „мірчук" (від 8 до 15 кг. зерна збіжжя від 1 сотн.). Колгоспники, якщо мають індивідуальні городи, мусять „поставляти" частину городини (напр. у коропському районі — 17,5 сотн. картоплі з га). Розміри „мясопоставок" колгоспів вагаються в ріжних районах від 6 до 17 кг. мяса річно від одної голови рогатої худоби. Ще більші „поставки" свинячого мяса: від 15 до 40 кг. річно від кожної свині. Від вівці — 5 кг. овечого мяса і 1,4 кг. овечої вовни. Від кози — 200 гр. вовни. „Молокопоставка" колгоспів — 470 літрів молока від кожної корови річно.

Колгоспники здають окремі „поставки" із своїх індивідуальних господарств. За законом 15. вер. 1936 р. колгоспники здають „мясопоставки" незалежно від того, чи мають худобу, чи ні. Розміри в ріжних районах: від 27 до 35 кг. мяса від кожного двора. Для виконання „мясопоставок" колгоспники можуть гуртуватися в групи. Бо всі „мясопоставки" здаються обовязково **живою і добре відгодованою худобою.** „Молокопоставка" колгоспників — 110 літрів річно від несколективізованої корови. Від овець — „вовнопоставка".

Невиконання поставок загрожене, поза примусовою екзекуцією, дуже суворими репресіями.

За „поставки" держава платить колгоспам і колгоспникам дуже низькі ціни, кількакратно менші від ринкових. Ріжниця (в сотки проц.) між цими цінами і цінами продуктів у державних крамницях творить підставу совітських фінансів — посередній податок.

Для технічних культур (цукрові буряки, льон, коноплі) заведено т. зв. контрактаційну систему. Колгосп підписує контракт з фабрикою або заводом і здає їм законтрактовану кількість сирівця за грошеву винагороду. Держава регулює ці контрактації.

Прибуток, що залишається колгоспові по всіх цих тягарах, ділиться поміж членів с.-г. артілі за „трудоднями", себто в залежности від кількости годин праці, її характеру та важливости для колгоспу.

Б. Ольхівський.

Малярська вистава „чотирьох".

В неділю 23-го ц. м. відкрили у салях Природничого Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка малярську виставу наші чотири мистці: Олег Лошнів, Г. Смольський, Іванна Нижник і Петро Обаль. Вони не представляють окремого гуртка ані якогось означеного напрямку, а порозумілись по-товариськи, щоб представити публиці деякі свої новіші праці.

Їх образи поміщені у трьох кімнатах. Найбільше праць виставив Г. Смольський, даючи поруч париських мініятур теж величезну композицію Довбуша серед побратимів-опришків. Найбільше подобалися маленькі краєвиди з Парижа. Проф. О. Лошнів дав здебільша акварелі, безпретенсійні, немов би роблені для власної приємности.

Сміливу руку проявила п-на І. Нижник у своїх краєвидах із Космача, головно у тих, де зображена купіль; — її цвіти живі, повні барв, портрет І. М. — легкий, спеціяльну увагу звертає своїм кольоритом. П. Обаля знаємо всі з його графік; вони витримані в такому самому стилі як досі — совісно виконані; є й деякі кольорові рисунки.

Виставу варта оглянути.

—o—

Про львівські купальні.

(Під увагу Управі м. Львова).

Всі подивляють красу Львова і його чудове положення, одначе неодин зідхає, чому бракує тут ріки, яка дозволила би мешканцям, що не мають змоги виїхати на село, користати з животворної сили води у сполуці з сонцем. Тій недостачі ріки зарадила дещо міська управа, яка вибудувала гарні купальні, щоб тисячі мешканців, спрагнених сонця, повітря і води, могли бодай у частині відсвіжитися по цілоденних трудах.

Та тут насувається прохання до тих численних тисяч, які користають з купалень, щоб перестерігали найпримітивніших засад гігієни та чистоти і не занечищували купалень. В ріках вода відпливає і прочищується, а в таких купальнях — це річ неможлива, отже купальники повинні би перестерігати приписи гігієни.

Є ще і друге прохання — до управи міста, щоб вона зі свого боку подбала, щоб ту воду, яка не має сильного відпливу, утримувати в чистоті і дбати за дезинфекцію. Знаємо, що в багатьох містах прочищують у купальнях воду хемічним способом і це коштує небагато. Відомо, що коли тисячі людей купаються, не всі дбають за засади гігієни; коли люди змивають брудне тіло, вода і так занечищується; колиж у воді є їх за день багато, тоді вода має неприємний запах.

Не диво, що багато людей після перших купелів відмовляється від сумнівної приємности влізати до нечистої води. Можна би спитати лі-

карів, зокрема спеціялістів від носа і горла, кілько в часі літнім є пацієнтів з ропним запаленням носової ями, наслідком брудної води, яку підчас купелі втягають до носа, кілько є ширених недуг під впливом нечистої купелі.

Не досить дати спрагненим мешканцям у літі — купальні; ці купальні повинні справді причинятись до здоровля, а не поширювати зараздї недуг. Тому управа міста повинна утримувати купальні в якнайгігієнічніших умовинах.

Зі соймових і сенатських комісій.

Адміністраційна комісія сенату ухвалила на нинішньому засіданні законопроєкт про зміну границь воєвідств: познанського, поморського, варшавського і лодзького; внески сенатора Ешке м. ін. щоби перезвати познанське воєвідство на великопольське, відкинено.

Скарбова комісія сойму радила нині над зміною закону про тимчасове урегулювання комунальних фінансів. 31. ц. м. відбудеться в комісії генеральна дискусія над поправками до того законопроєкту.

—o—

Димісія Папена?

У віденській пресі появилася поголоска, що німецький амбасадор у Відні Папен подався до димісії і хоче її дістати негайно, коли тимчасом Гітлер хоче відложити рішення в цій справі. Причиною був би один неуспіх Папена, а саме те, що йому не вдалося впровадити до австрійського уряду націонал-соціялістів. У Відні ставляться до цієї вістки з резервою.

Страйк у французькій маринарці.

У Марсель вибух страйк моряків, що обняв залогу 74-ох транспортових кораблів і 14-ох голіанпків. Ніякий корабель не відчалив нині з пристані; залоги кораблів, які нині причалили, прилучилися до страйку.

—o—

Пописи елевів філій Вищого Музичного Інституту

ІМ. М. ЛИСЕНКА.

У збірних пописах елевів філій Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка, що відбулися цього року у Львові в днях 22. і 23. травня ц. р. в салі Лисенка, взяло участь 29 елевів, вибраних із усіх філій Інституту в краю, і то: з Перемишля — 3, зі Стрия — 2, з Дрогобича — 3, зі Станиславова — 3, з Коломиї — 4, з Тернополя — 6 і з Яворова — 5.

Це таке велике, рекордове число пописових кандидатів не тільки не вплинуло некорисно на якість і рівень продукцій, а навпаки, всі майже продукції без вийнятку виказували зовсім гарні таланти продукуючих та признаки дуже доброго, солідного і інтелігентного проводу науки.

Зареєструємо коротко всі продукції по філіям: Філія Дрогобич дала троє початкових, але незвичайно талановитих елевів форт. нижчих років (Л. Солчаник, Г. і Ю. Созанські) заправлених уже не на жарти до клясичної музики Гайдна і Моцарта.

Станиславів прислав теж троє здібних елевів фортепіяну нижчого й середнього курсу (Л. Грач, Б. Зубаль, особливож Ю. Цебрівський), які виявили добру школу, хоча й щодо вибору дечого із репертуару та динаміки виконання можнаб мати деякі застереження. Дуже гарно запрезентувалися так рівнем програми, як і її виконанням двоє елевів форт. середніх років Л. Ковалів і Л. Коссаківна і елев скрипки Б. Запутович (гарно заокруглений тон у фразуванні романци Бетговена) з Коломиї, звідки явилася також (уперше на пописах філій) одна адептка сольоспіву, О. Николишинівна з гарним мецосопрановим матеріялом і доброю дикцією.

Тернопільська філія була заступлена 6-и елевами нижчих і середніх років (фортепіян: Оксана і Олена Клим і О. Олійник, скрипка: Я. Гринкевич, Р. Гураль, І. Качмарчук). Хоч усі кандидати зробили гарне враження, як талановиті і добре на своїх роках заавансовані адепти, то всеж слід відмітити продукції старшої Климівни, Гураля і вище аспіруючого Качмарчука.

Наймолодша із філій Музичного Інституту, філія в Яворові вислала цього року на попис аж 5 виконавців. Троє зі середніх років фортепіянової кляси (Кравчик Ярема і Борис, Фільц Роман) і двох із скрипкової кляси (Фільц Іванна і О. Микулович). Корисно і симпатично представилися всі елеви фортепіяну, так під оглядом музикальности, як і солідности виконання. Слабше трохи вийшла продукція елева скрипки середнього року, яка під оглядом тону і фразування не була ще вповні вирівняна.

Зі Стрия вислано на продукції елевів тільки 2 „тузи" (фортепіян II. середнього року — І. Лесик і скрипка II. вищого року — Ол. Рудницький). Признати треба, що кандидат фортепіяну сповнив своє завдання в концерті Моцарта дуже добре. Щодо концертової продукції вище заавансованого скрипака (концерт Мендельсона і Новачка: Мото перпетуо), замітити треба, що в нього домінує нахил до технічних та ритмічних проблем, в менше виявляється нахил до сконцентрування тону і кантилени.

Перемиська філія вислала 6 пописових кандидатів: 3-ох фортепіяну середніх і вищих років, одного скрипки і двох челістів. Усі кандидати презентувалися гарно на своїх місцях. Три наймолодші елеви, що були згуртовані також у може трохи для них за трудному тріо Гайдна: Заболоцький (скрипка III. н.), Гринишин (чельо IV. н.) і Демчук (фортепіян II. сер.) будять якнайкращі надії музикального розвитку на будуче, особливож феноменально спосібний Гринишин. Челіст М. Дуда працює над інструментом серіозно і успішно. Молоденька віком, але вже високо заавансована піяністка О. Вахнянинівна виявилася правдивим талантом, якого розвою треба берегти як найпильніше. І друга піяністка, адептка концертового курсу п. Пепіта Альткорн пописалася своїми технічними засобами в нелегкій Лістовській Тарантеллі.

Численно на обох пописах зібрана публика, зложена з фахівців і любителів, мала нагоду пересвідчитися, що вчителі і елеви філій у так тяжких наших умовах життя, не марнують часу, а повною силою пари, не гірше від львівської централі, змагають осягнути доступні собі вершки музичної культури. Симпатично могло вразити й те, що на 29 молодих адептів переважали хлопці, і то навіть між елевами фортепіяну (звичайно — буває навпаки). **—вич.**

НОВИНКИ.

— **Ширші сходини членів Філії Союзу Українок** у Львові відбудуться в четвер, 27. травня 1937 р. в год. 19-ій в домівці при вул. Сикстуській ч. 46. В програму сходин входить **подавання переписів на овочеві перетвори.** Просимо численно явитись. Гостям раді!

— **В роковини смерти бл. п. д-ра Ігоря Лоського** дня 27. травня в 5. год. пополудні відправлена буде **Панахида на** могилі Покійного на Личаківському цвинтарі. 997

— **На відпочинок** по цілорічній важкій праці найкраще їхати до Гребенова до пансіону Зелемінь. Пансіон Зелемінь у Гребенові знаний є зі своєї доброї обслуги, достатнього та здорового харчу. Найкраще положення в Гребенові має Зелемінь, тож їхати тільки до Зелеміну вже від 1. червня. 995 1—1

— **В Українськім Лікарськім Т-ві** чергові сходини членів у пятницю, дня 28. травня ц. р. в год. 7. веч. На сходинах читатимуть працю д-ра Олени Кобизька п. н. „Причинок до бактеріольоґічних дослідів на мигдаликах, особливо при шкарлятині". 994

— **Вячеслав Липинський як ітсорик.** На таку тему відбудеться відчит д-ра Володимира Залозецького в четвер 27. ц. м. в салі „Української Бесіди" (вул. Рутовського 22). Початок в год. 18.30, вступ за добровільними датками.

— **Українська шкільна авдиція у радіо.** Українські шкільні авдиції у радіо — це у нас доволі рідке явище. І тому, коли вряди-годи така авдиція попаде в радієву програму, вижидаємо тієї хвилини так, як і тисячі української дітвори, що майже ніколи шкільних авдицій у своїй мові не чують. Та вчорашня авдиція „Весна у ..." принесла миле розчарування. Не дивлячись на те, що цю авдицію давала молодь філії української гімназії у Львові, характер її не був зовсім український. Вступне слово та пояснення до поодиноких пісень виголошено чомусь-то по польськи, хоч авдиція була призначена в першу чергу для нашої — української молоді. На цьому очевидно потерпіла цілість авдиції, бо куди краще було цю авдицію попередити ширшою заповіддю в мові польській, залишаючи вже цілість її в українській мові. Хто цьому винен — не знаємо. Та одно нам відоме, а саме, що дирекція львівського радія у цьому напрямі не робила ніякого натиску. Щодо самої авдиції, то хорова частина, якої провід був у руках проф. Прокоповича, робила враження миле; хори вишколені добре, хоч дикція могла би бути краща. — **Радіослухач.**

— **День смерти Симона Петлюри** — 25. травня — є днем збірок на Бібліотеку Його імени в Парижі. Прохаємо Вас не відмовити прийти активно нам на допомогу популяризацією збірок серед громадянства. Не забудьте, що Українська Бібліотека ім. С. Петлюри лишиться на віки представником української культури в Парижі і що чим більше буде її підтримувати громадянство, тим корисніша може бути її робота для української справи в світовій столиці Парижі. Гроші посилати через банк на конто Бібліотеки: Bibliothèque Ukrainienne Simon Petlura N 40564 Credit Lyonnais, Agence „Y" 22, avenue des Gobelins, Paris. — **Рада Бібліотеки.**

— **Торговельна ґімназія в Академічному Домі.** Як довідуємось — Торговельна Школа „Рідної Школи" у Львові, що від нового шкільного року має стати 4-річною торговельною ґімназією, дістала в піднаєм від Наукового Товариства ім. Шевченка Академічний Дім при вул. Супінського. Це дасть змогу згаданій школі осягнути не тільки повноту прав, але теж можливість дальшої розбудови. Управа школи робить заходи, щоби від нового шкільного року видано дозвіл на відчинення одночасно з ґімназією 1-ої кляси **торговельного ліцею.**

— **На інвестиційних роботах,** ведених управою м. Львова, занято досі 2.600 робітників. У найближчому часі число робітників підвищать до 3.000 осіб.

— **Ліцеї у Львові.** Згідно з розпорядком міністерства освіти при 11 державних ґімназіях (на загальне число 15) у Львові будуть зорганізовані загально-освітні ліцеї. Без ліцеїв будуть ґімназії IV, VI, VII. і X.

— **Конфлікт між студентами і професором.** Студенти другого року медицини у Львові розпочали бойкот викладів професора фізіольоґії, д-ра Вержуховського, що недавно обняв катедру. Вони передали свому деканові письмо, в якому домагаються зміни професора, що в найближчому часі має питати. Свої домагання мотивують тим, що проф. Вержуховський вимагає при іспитах річей, які переступають обсяг студій відбутих у році. Ректор університету запевнював їх що проф. В. буде питати лагідно, одначе студенти бойкотують дальше, так, що справа опреться об вищі інстанції.

— **З димом пожежі.** В Гаях львівського повіту згоріло двацять кілька будинків, у цьому 14 хат, 12 стаєн, стодоли і т. п. В гашенні вогню брали участь два пожежні вози зі Львова. — В Погорцях пов. Рудки згоріли два господарства. — У Сливниці к. Дубецька перемиського повіту згоріла господарська загорода з живим і мертвим інвентарем. — В селі Медзна в Люблинщині згоріло в ночі сто кількадесять господарств разом з домами, в яких мешкала поліція. Жертвою вогню став 64-літній Кость Обулюс, що хотів ратувати своє майно, а десять осіб тяжко попеклося. — В пинському повіті згоріло село Ненковичі. Вогонь знищив 200 будинків з живим і мертвим інвентарем.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Клясової Льотерії впали м. ін. такі виграні: 10.000 зол. на чч: 136267, 146601, 193668; 5.000 зол. на чч. 107976, 191408; 2000 зол. на чч: 2623, 10334, 10656, 73498, 89357, 146314, 169911, 170917; 1.000 зол. на чч: 5554, 7076, 9391, 20023, 25035, 37041, 41919, 43422, 80128, 84358, 97501, 109432, 110646, 114805, 140153, 166528, 168408, 179917, 180462, 182675.

— **Пошести в тернопільському воєвідстві.** На терені тернопільського воєвідства стверджено 36 випадків черевного тифу, з того 5 смертних, 50 випадків плямистого тифу, з того 6 смертних і 85 випадків туберкульози, з того 59 смертних.

— **Украініка.** „Хрватскі Ліст“, що виходить в Осеку, помістив (10. березня) більшу статтю „Тарас Шевченко“. Автором статті є хорватський діяч М. Бошняк. — Загребський літературний місячник „Омладіна“ приніс оповідання Д. Гуцула (ч. 2) „За Довбушем“ і В. Ткачука (ч. 6) „Простий мужик“. Загребський літературний місячник „Хрватска Смотра“ помістив (ч. 4) статтю З. Патолі „Тарас Шевченко“.

— **Ще один відгомін 1918. р.** Бувший підстаршина УГА Михайло Хомяк, якому закидають, що він в 1918. р. розстріляв кількох поляків, дістав нині акт обвинувачення. Перед судом стане він у вересні.

— **Окупаційний страйк студентів.** 300 студентів вищої школи будови машин у Львові почало окупаційний страйк протестуючи проти того, що їхню школу зараховано до ступня ліцеїв.

— **Самогубство через матуру.** На жидівському цвинтарі у Львові знайшли молодого чоловіка в стані затроєння. Показалось, що це абсольвент гімназії Яків С., який випив більшу скількість йодини. В грізному стані відставили його до шпиталю. Причиною самогубства було недопущення до матури.

— **Де подівся матурист?** Перед кількома днями видалився з дому абітурієнт одної львівської гімназії, Е. Мякун, родом з Яворова. В останніх часах находився в стані сильної психічної депресії тому, що не допустили його до матури.

— **Невідомий герой „матуральної афери“.** Поліція арештувала ще одного урядовця кураторії львівської шкільної округи, замішаного у відому аферу торговлі темами матуральних задач; ревізія у його домі мабуть дала багатий матеріял. Назвище арештованого поки що невідоме.

— **За мало лікарів у Польщі.** Міністерство освіти звернулося до головної лкіарської палати, щоб заявилася в справі збільшення числа студентів на медичних виділах університетів та збільшення числа нострифікацій лікарських дипломів. Міністерство стверджує, що в Польщі прибуває рік-річно около 400 лікарів, а це не заспокоює потреби здоровля населення.

— **Страйк.** У тартаку в Козільниках під Львовом застрайкувало 120 робітників. Домагаються підвишки платні і т. п.

— **Зловживання в скарбовому уряді.** Окружний суд у Стрию засудив на 6 літ вязниці 68-літнього Тита Матвійчука, директора виділу стемплевих оплат при скарбовому уряді в Жидачеві, за надуживання влади, спроневірення, фальшування документів і т. п. Зловживання тревали сім років, поки їх не викрили.

— **Ще один рід ошуканців.** На терені станиславівського воєвідства вешталися цього року два елеґантно вбрані молодці, що представлялися за інкасентів Союзу воєнних інвалідів у Станиславівщині і стягали від легковірних членські вкладки, а за винагородою прихобіцювали виробити інвалідські ренти для вдів і сиріт по полеглих вояках у скарбовій палаті в Кракові. У Надвірнянщині ошуканців зловили. Виявилося, що це кримінальісти: Станислав Словік з Надвірної й Едмунд Томашек з Делятина. Делятинський суд розглядав недавно їх справу і за стверджених 20 обманств засудили Словіка по 6 місяців вязниці, разом півтора року, а Томашека за стверджених 13 обманств також на 6 місяців вязниці разом на один рік вязниці.

— **Тиф у Брідщині.** У кількох громадах Брідщини вибухла епідемія плямистого тифу. Є надія, що вдасться його зльокалізувати.

— **У світ за очі.** На поліції в Коломиї зголосився 15-літній Андрій Майхерчик з Варшави, мовлячи, що не має з чого жити. З причини лихого поступу в гімназії він посварився з родичами і вибрався у світ за очі на Румунію. Спершу мав при собі 90 зол., але гроші вкрали йому по дорозі. Поліція повідомила про все те його родичів.

— **Жертви купелі.** В ріці Стрию під містом тогож імени втопився підчас купелі Василь Іванчишин, учень вселюдної школи. Його двох товаришів, що теж тонули, вратували люди. — В ріці Гучві коло Грубешова втопився 12-літній Е. Шипитовський. — У Дністрі біля Заліщик утонув підчас купелі 15-літній Василь Середняк із Сновидова, занятий при сезоновій праці в Шутроминцях.

— **Жахливі зізнання вязня.** Жовква має небуденну сензацію. Приїхав туди слідчий суддя Капусцінський, щоби перевести доходження у справі 29-літнього Иосифа Смика, що відсиджує кару 3-літньої вязниці у Вронках. У вязниці він признався ,що в 1933. р. з намови якогось Магомета застрілив знаного в Жовківщині Янка і закопав у жовківському парку. Дальше Смик зізнав, що спільно з Магометом і Янком напали на почтовий віз в околиці Томашова, звідки він родом, та опісля за намовою Магомета вбив Янка. Смика перевезли до Жовкви, щоби показав місце, де закопав свою жертву.

— **Краєва хроніка.** В селі Фільварках золочівського повіту професійний злодій із Золочева Роман Звен застрілив 27-літню Магдалину Мармурович. — До парохіяльного уряду в Ряшеві прийшла за метрикальним витягом 107-літня Магдалина Недзялкова, що хоче вчетверте вийти замуж. — На дорозі к. Збоїск під Львовом самохід наїхав на селянський віз, причому тяжко потовкло Т. Кульчицького, якого відставлено до шпиталю.

— **Масова мандрівка комах.** Як повідомляють варшавські часописи, над морським повітом перетягнула величезна хмара важок, що заняла кілька кільометрів. Місцями була така густа, що мотоциклісти мусіли задержувати машини, не могучи перебитися крізь звали комах. Перелет важок тревав цілу годину.

— **Чим займаються ендецькі діячі?** У Лодзі арештували визначного ендецького діяча, адв. Ковальського, під замітом присвоєння грошей від приватних осіб і орґанізацій, в яких займав провідне місце. У справу вмішане лодзьке видавництво „Глос Народу“. Арештували також редактора „Глосу Народу“, Роґовського. Арештували й кількох інших членів народової партії.

— **Траґічна плавба.** На Віслі під Торунем перевернувся вітрильний каяк, причому втонув кпт. Іґн. Вавщак, один із визначніших польських летунів.

— **Напад індіян на кольоністів.** На кольонію Кастеллі, на території Чако (погранниччя Болівії та Параґваю) напала минулого тижня ватага індіян. Червоношкірі почали забирати худобу кольоністам. Нападені ставили завзятий опір, одначе індіяни мали чисельну перевагу і заграбали все майно кольоністів. Вони вимордували одну родину, зложену з батька, мами і двоє дітей, а інших кольоністів ранили. Тепер кольоністи з околиці держать охоронну сторожу. На поміч їм прийшла поліція.

— **Ріжні вістки.** У Валенсії відбулося перенесення тіла славного еспан. письменника Власко Іванеса з провізоричного гробу до мавзолею.

— Над Швайцарією перетягла катастрофальна буря, що повиривала дерева з корінням і позривала дахи з домів. — В околиці Вустроф розбився військовий літак, причому згинув кпт. Ганціюс, летунський адютант канцлера Гітлера, та сержант Геніґ, з його адютантури.

— **Тунґсрам приступає до продукції радієвих лямп у краю.** Найстарша домівка польського жарівкового промислу, Сполучена Фабрика Жарівок А. С. починає тепер краєву продукцію РАДІЄВИХ ЛЯМП ТУНҐСРАМ. В тій цілі вибудовано цього року у Варшаві при вул. 6. Серпня 13 новий будинок зал.-бетоновий, де крім дотепер. продукції жарівок пічнеться на велику скалю продукція радієвих лямп. Найновіші автомати і фабрикаційні урядження вже замовлені і в найближчому часі будуть змонтовані і урухомлені. Тому треба сподіватись, що вже в найближчім сезоні на нашім ринку появляться перші РАДІЄВІ ЛЯМПИ ТУНҐСРАМ, випродуковані цілковито в новій фабриці у Варшаві.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Всі за одного.

На знак протесту проти відомого погрому в Берестї рішили жиди замкнути на дві години свої склепи.

Варт було в той час перейтися вулицями міста... Львова.

З кожного склепу виходив точно в 12 год. блідий, сухорлявий торговельний помічник з гаком у руці і мовчки, спокійно, але з дивним блиском очей стягав склепову ролету.

— І юж! — сказав твердо сам до себе.

Прохожий одновірець салютував торговельному помічникові і хвалив:

— Чесць обивателю!

— Ніби за цо? — дивувався помічник. — То наша оґульна справа!

Розійшлись без зайвих слів: прохожий до дому, помічник до брами камениці... свого принципала, чи його свояка, а на всякий випадок свого конназіонала.

На Сикстуській вулиці не багато можна було в тім часі купити: електричну жарівку в Е-комп, книжку в книгарні „Рідної Школи“, перфуми чи мило в „Лотосі“ та... пачку „пласких“ у кіоску.

По інших вулицях мало що ліпше, а декуди багато гірше. Навіть „камичкі-запальнічкі“, „одвабне кравати“ і „ориґінальне анґєльске фільфедери“ зникли з брами пасажу під „Де Ля Пе“. Тільки один одинокий християнин невідомого обряду не вгаває: „Найнофше шляґери, пшебої, ґвоздзі сезону: „Гоп дзісь моя мала“, „Остатні раз“, „Поцалуй мнє“ — зе словамі і нутамі за єдине 5 грошиї!“

Але ні його особа ні голос не рятують пустки і тиші. Купецький Львів мовчки, але дуже виmовно протестує проти терору товпи в Берестї і на те ніхто не порадить. Ні великі афіші з вусатим Заглобою, ні транспаренти про кінські перегони.

Шіснацять годин, які товпа вибила на жидах у Берестї, загули голосніше як дзвони всіх галицьких і волинських біжниць. А гомін пішов далеко, розкотився широко і ще дово лунати буде по всіх континентах.

На другий місяць, кажуть, усі члени вибраного народу, без огляду на прибрану отчину, будуть один день постити. А заощаджені гроші пішлють до Берестя. Не тільки на хліб, але й на годинники, перстені, пахощі, мануфактуру, а там двері, вікна, перини і на один розібраний до фундаментів дім. Не без того, щоб і якесь відшкодування не капнуло. Не без того, щоб щось із „пацифікованих“ предметів не вернулося. І так якось залатається берестейська діра.

А за процент лишиться цемент, яким розпорошені жидівські цеголки злучаться бодай на якийсь час у суцільний мур.

Гей-гей.... Хотілось би робити порівнання з нами, але з котрого боку не підійти — мови нема.

І щодо години, і щодо відгомону і щодо наслідків.. **Галактіон Чіпка.**

Спорт.

СПОРТОВІ НОВИННКИ.

Футбольові змагання з кордоном: Мілано — Франкфурт 3:1 (2:0); Ф. Ц. Сашо — Вакер (Відень) 2:2 (1:1); Більбао — Олімпік Марсей 5:2 (0:0).

Чехословаччина грала з Італією досі 14 разів. Перші змагання відбулися в 1922 р. в Торіно і закінчились висліддом 1:1. Від того часу Чехословаччина виграла 4 змагань, 6 програла і 4 зремісувала. Відношення воріт є 23:25 в користь Італії. Взаживши, що 8 разів грали чехи в Італії, цей вислід не є ще зовсім злий.

До півфіналів Німеччини закваліфікувалися такі дружини код. мяча: Ф. Ц. Нірнберг, Шальке 04, Гамбурґер Спортферайн і В. Ф. Б. Штутґарт.

СПОРТОВІ ВИДАННЯ.

Михайло Тріль: ВПРАВИ НА ПОРУЧНІ. Черговий підручник вправ на приладах — як продовження групи підручників до приладівки, що їх започаткував перед кількома роками Сокіл-Батько такими виданнями, як: Вправи на коні і Вправи на драбинку. Підручник призначений для вжитку провідників вправ у руханкових товариствах. Має на цілі зацікавити наших руханковців новим засобом пікавих і корисних вправ та причинитись до устійнення української руханкової термінольогії у приладовій ділянці. Підручник прикрашений 80 рисунками, що значно облегчують орієнтацію у зібраному матеріялі та зрозуміння руханкової слівні. Видання Сокільської Бібліотеки ч. 6. Львів 1937. Стор. 68. ф. 6. Ціна 1.95 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр „Заграва“ під арт. пров. В. Блавацького.

РАВА РУСЬКА:

26. V. Камо грядеши? II. част. Смерть Нерона.

27. V. Трафіка пані генераловоі.

28. V. Т. Шевченко.

ЖОВКВА:

29. V. Камо грядеши? I. част. Вініцій і Лігія.

30. V. Камо грядеши? II. част. Смерть Нерона?

31. V. Трафіка пані генераловоі.

1. VI. Т. Шевченко.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ТЕРЕБОВЛЯ:

26. V. Під кураторою.

27. V. Довбуш.

28. V. Шалапут.

З Теребовлі іде театр до Підгаєць.

Великий Театр:

Середа, 26. V. год. 8. веч. „Теточка“.

Четвер, 27. V. год. 5. веч. прем'єра „Король“ комедія Флерса, Кеше та Армана.

Пятниця, 28. V. год. 8.15 веч. Виступ Удая Шан-Кар індійський балєт.

Кіно.

АПОЛЬО: „Останній акорд“ з Ліль Даговер.

АТЛЯНТИК: „Мароко“ з Марлєною Дітріх і Гері Купером.

ВАНДА: „Дочка Джунглів“, „Схопила живу“.

ГРАЖИНА: „Серця зі сталі“, „Нетлі“.

ЕВРОПА: „Дай мені твоє серце“.

КАСИНО: „Коли не вільно кохати“ з Мартою Еґерт.

КОПЕРНИК: „Їх перше кохання“.

МАРУСЕНЬКА: „Веселі бідаки“.

МЕТРО: „Вовкулака“, „Чоловіки до вибору“.

МІРАЖ: „Вірна ріка“ на осн. Жеромського.

МУЗА: „Поворот до життя“ („Чорний янгол“).

ПАЛЯС: „Дорога до Ріо де Джанейро“ (Хрестна дорога білих невільниць).

ПАКС: „Буде краще“ з Топьком і Щепком.

ПАН: „Цісі“.

РАЙ: „Варвара Радивилівна“.

СВІТ: „Їх ночі“ з Клерком Ґейблем і Кльодет Кольбер та ревія „В еспанському кітаї“.

СТИЛЕВЕ: „Панове в циліндрах“ і ревія.

ТОН: „Герой Тексасу“.

УТІХА: „Останній могіканин“ і ревія „Над синім Дунаєм“.

ХИМЕРА: „В хуртовині вогню та заліза“

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5).

„Печера Адельсберґ“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 26. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 16.30 Балади, легенди, 16.45 Розр. музика, 20.10, 21.00 Орх. концерт, арфа. форт., БЄЛГОРОД (437) 19.50, 20.00 Нар. пісні, 20.30, 21.00 Гумор, БУДАПЕШТ (550) 18.00 Сальон. музика 17.00, 22.00 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00 „Княжна“ оп. Легара, ВІДЕНЬ (507) 12.00, 13.10 Концерт, 15.15 Для дітей, 19.35, 20.00, 21.00 „Реквієм“ Джаніні, музика, спів, 22.00 Військ. орх., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт. твори Шумана, 20.10, 21.00 Вальси, марші, МІЛЯНО (369) 17.25 Танк. музика, 18.50, 19.00 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ернані“ оп. Верді, МІНХЕН (405) 16.30, 18.00 Музика, 21.00 Розр. концерт, 22.30 23.00 „Кляйдер махен Лайте“ оп. Зудера, ПРАГА (470) 20.05, 21.00 Концерт фільг. орх., музика, спів, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 16.30, 17.30 Спів, 18.00 Квартет, 20.15 Форт., 20.30, 21.00, 22.00 „В тіні катедри“ дір. драма на осн. Вл. Ібанеза, РИГА (515) 18.30, 19.00, 20.00, 21.00 „Кармен“ оп. Бізета, РИМ (421) 17.25 Скрипка, 19.45, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Орх. концерт.

Четвер, 27. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 16.30 Флет, віол., форт., 17.00 Розр. музика, 19.00 Вок. авд., 19.15 Серенада на скр., альтівку, віол. Бетовена, БЄЛГОРОД (437) 20.00, 21.00 Симф. концерт, БУДАПЕШТ (550) 12.30 Концерт оп. орх., 15.45 Циг. музика, 17.00 Хор, 19.30 Форт. рецитал Ерне Дограні, ВІДЕНЬ (507) 11.45 Орх. концерт, 15.20 Для дітей, 15.40 Квінтет п-дур Моцарта, 18.00 Розр. концерт, 19.25 Веселий вечір, 21.00 Пісні й арії Дусоліни Джаніні й Амедея Марвато у супр. симф. орх., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Скрипк. рецитал Е. Бішоф, 19.00 Розр. музика, 22.20 Камер. концерт, КОШИЦІ (259) 13.50, 18.00 Для Закарпаття, ЛЯЙПЦІҐ (382) 19.45, 20.00, 21.00 „Фіґарове весілля“ оп. Моцарта, МІЛЯНО (369) 17.25 Вок. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія Никодемія, 22.15 Солісти, МІНХЕН (405) 15.20 Розр. музика, 16.00 Шотляндські пісні, 16.25 Форт., ПРАГА (470) 7.05, 9.00 Музика, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 16.30, 20.15, Спів, 17.00, 18.00 Театр Уяви, 19.45 Скрипка, 20.30, 21.00 Камер. музика, 21.45, 22.00 „Серце та рука“ оп. Лєкока, РИМ (421) 17.25 Танкова музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Фіґарове весілля“ оп. Моцарта.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 26. травня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.10 Програма на днині, 7.15 Для новобранців, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Якого листа дістав Осипко від свого зуба; Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Мала орхестра, 12.40 Полудневий денник, 12.50 Молоко та сир у травні, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 З опер, гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 В. Груби: Від Відня по світі, попурі, гр. пл., 15.45 Технічна скринька, 15.55 Вечче: Серенади Казанови, гр. пл., 16.00 Програма на завтра, 16.05 Вайнберґер: Полька з оп. „Шванда дудар“, гр. пл., 16.10 Для старших дітей: Тиждень дитини, Курпівські пісеньки й танки, хор, орх., 16.30 Орхестра, 17.00 Маріян Лянгевич (у 50-ліття смерти) 17.15 Концерт хору, 17.50 Ботанічні городи в Польщі, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Скрипковий рецитал Кал. Яворівської-Баньківської, 18.40 Загальна скринька, 18.50 Шкідництво — лиха села, 19.00 Оповідання: „Діти“, 19.20 Концерт орхестр, 20.35 Сота хвилина бюра студій, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Оповідання про Шопена, форт., 21.45 Орхестра, 22.25 Театр Уяви: „Королівський лемент“ на осн. поеми Вит. Гулєвича, з муз.; у перерві в год. 22.55 останні вістки, 23.00 Старі пробоєвики: орх., спів, 24.00—1.00 Орх. концерт.

Четвер, 27. травня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Концерт військ. орх., 8.50 Ранішній денник, 9.00—11.00 Богослуження, опісля музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музичний поранок, 14.00 Регіональна трансм. з Мишинця на Курпях, 14.30 Розривковий концерт, орх., спів, форт., 15.30 Для села: За радощі та здоровля сільської дітвори, Окраїнний учитель у позашкільній праці, 16.00 Гутірка для старших дітей: Хвилина питань, 16.15 Тисяча тактів музики, 17.15 Радощі в житті дитини, 17.30 Колискові пісні різних народів у вик. Збоїнської-Рушковської в супр. фортепіяну, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Легка музика з гр. пл., 18.20 Куток гумору, 18.25 Легка музика з гр. пл., 18.35 За виховання будучого львівського купця, 18.50 На святочну тему, гр. пл., 19.00 „З дому Дакфдиловичівна“ муз. авд., 19.30 До слуху й танку, орх., 20.45 Вечірний денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Нар. капеля, 21.30 Спів. рецитал Маріє Вепра, тенор у супр. форт., 22.00, 22.01, 22.15 Спортові вістки, 22.20 Танк. музика у вик. малої орх., пісеньки; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.05 Танкова музика, пісеньки, 24.00—1.00 Орх. концерт.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельґ. 89·26, 88·63, Долару американськ. 5.28·50, 5.26·00, долари канад. 5.28·50—5.26·00, Фльорени гол. 291·22—289·50, Франки фр. 23·62—23·48, Франки швайцарські 121·05—120·25, Фунти анґл. 26·18—26·02, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 18·20—17·60, Кор. дан. 116·89—116·05, Кор. норв. 131·48—130·50, Корони шв. 134·95—133·95, Ліри італ. 27·50—2.·80, Марки фінлянд. 11·58—11·20, Марки нім. 124·00 — 122·00, Шил. австр. 98·50—98·00, Марки нім. сріб. 133·50, 131·50, Тель Авів 26·18—26·02.

Акції.

Банк Польський 102·00, 102·50, Вугіль 18·25, Цукор 29·50, Ліпьпоп 12·50, Моджеїв 9·00, Норблін 60·00.

Тенденція неодностайна.

Папери.

3 поз. інвест. 1 ем. 63·75, серія непот., 2 ем. 64·75, серія непот., 5 конверс. 58·75, 6 дол. 55·50, купон 16·33, 4 прем. долар. 40·50, 40·25, 40·35, 7 стабіл. 370·00, купон 19·18, 5 консолід. 54·50, 54·75, 53·75, ост. дрібні.

Збіжжя.

Львів, дня 25. травня 1937.

Пшениця одностайна черв.	28·75—29·00
Пшениця збірна червона	27·75—28·00
Пшениця одностайна біла	28·50—28·75
Пшениця збірна біла	27·75—28·00
Жито шт. I.	23·25—23·50
Жито шт. II.	23·00—23·25
Овес шт. I. незад.	23·50—23·75
Овес шт. I. А. легко зад.	22·75—23·00
Овес шт. II. незад.	22·75—23·00
Овес шт. II. А. легко зад.	21·50—22·00
Гречка на мливо	28·50—29·00
Крупи греч.	46·00—48·00
Просо краєве	23·00—23·50
Мука пшен. разова до 0·95 %	31·25—31·75
Висівки житні	15·00—15·25

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

З приводу знижкової тенденції цін на масло не ставить.

Молоко	18—19
Яйця	2·65—2·70

Тенденція знижкова на масло, на молоко і яйця вдержана.

ПТИЦЯ.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 25 V. ц. р. платив своїм достачцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята I. кл. товсті від 0·60 кг. вгору	1·80 зол.
Кури молоді I. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.50 кг вгору	1·15 зол.

Слабших сортів від вище поданих не приймає

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і повинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер К... Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.